

BERASTEGI-KO TOPONIMIA

(Azterketa lexikala eta dokumentala)

LUIS MARIA MUJICA

SARRERA

Berastegi herria *Ipuliño*, *Sanlorentzo*, *Ganga* eta *Aberkugurutzea* mendiz inguratu aurkitzen da.

Maldetatik erreka aunitz jaisten da (zerrendan, gutxienez, *Belazerreka*, *Erreka-soroa*, *Ibingoerreka*, *Garalekuerreka*, *Irigaraikoerreka*); denetan, ordea, Gorrotolako eta Atzoko nagusientxoena. Berastegi-ko hirigunea halako zelai laun-berdetsu batean kokatzen da, bertako giroa —goidura dela medio— inguruko herrietan baino latzagoa delarik.

Nekazaritza, eta ez industria, da bertako lanmolde nagusia. Horregatik, populazioaren gorabeherak ez dira izan Gipuzkoako beste herri askotan bezain nabariak.

Berastegi Nafarroa-Gipuzkoako muga-herria da. Kondairak dasaigunez, 1321 urtean Beotibar-ko lurretan gertaturiko gudate nagusian Berastegi-ko herriak nafarren erasoak jasan zituen.

Berastegi 1374 urtean Tolosa-ko herriari atxikitzen zaio, Tolosaldeko beste hogeitahiru herrieekin batera. Ala ere, atxikidura hori ez zen guztizkoa izan, berastegiarrek mugariak, herrilurrak eta beste zenbait pribilegio mantendu baitzuten. Bien arteko arazoak, bereziki, Leizaran-go ferrolen gatik sortzen ziren. Azkenik, 1614 urtean Berastegi Tolosa-tik bereizten da, auzi, ekonomia eta besterako nortasun osoa lortuz. Albokide duen Elduaie herriarekin, berriz, auzi asko eduki zuen herrilurrak zirela-eta. Eldua auzoa Berastegi-ko mendekoa da administratiboki, nahiz-eta albokide ez izan.

Berastegi-ko toponimia aski aberatsa da. Hemen bi milla tokizen inguru ematen ditugu, baserri bakoitzaren tokizen arruntak (soro, malda, zelai, belardi) nahiko zehatz jasota daudelarik. Badira 30, 45, 60 toponimo txiki dituzten baserriak. Hori dena amilaramenduetan aurkitu dugu. Iturria aipatzen ez den toponimoa, gehiengutan, «amilaramendutik» hartua dago.

Oikonimoak edo etxeizenak nahiko adierazgarriak dira: *Ezaminadorea* (la casa del examinador), *Juansanzenea*, *Rementerozarra*, *Pusantenea*, *Domingozuriena*, *Jakuneaberria*, *Juanluzenea*, *Txardinea*, etab. Batzuk Nafarroako etheen airea dute.

Nafarroa-ko mugan egoteak bertako euskarari hitz bakanetan goi-nafarreraren kutsua damaio, nahiz-eta, funtsean, Berastegi-ko euskara Tolosalde-ko subeuskalkikoa izan.

Baita adierazgarri fonetikoki eskualdeko toponimoetan sudurkari aurretiko bokaleak diptongatzeko duen joera, *Ameraun*, *Leizaran* / *Leizaraun* kasuetan gisa.

Inguruko mendietan burdinola edo ferrola aunitz egon da, meatze edo minaz aparte. Gure zerrendan hamazazpi bat mina izendatzen dira, askoek gaztelaniar izenak dituztelarik kurioski (*Buena estrella*, *Casualidad*, *El gran complemento*, *Certifico*). Santu-izenekoak ere badira: *San Antonio*, *Santa Filomena*, *Virgen del Carmen*. Euskal izenez, berriz: *Kaskagorri*, *Mandegi*, *Lordizdemasia*, *Leizaran*.

LABURDURAK (abreviaturas)

OGPAR = Oñati-ko Gipuzkoar Protokolo Artxibategia. (XVI-XIX mendeak).

IND. = Indices (Oñati-ko Gipuzkoar Protokolo Artxibategia-n) (XVI, XVII, XVIII mendeak).

C. HIP. = Contaduría de Hipotecas (Ibidem) (XVIII, XIX mendeak).

Erreg. = Jabego erregistroa (XIX-XX mendeak).

Amil = 1951-eko amilaramendua (Finantza Ministeritzaren Ordezkaritza Artxibategian, Donostia-n).

Nomenklator. = Gipuzkoako-ko baserrien izen-zerrenda (1857 urtea).

Mapa I.G.C. = Mapa del Instituto Geográfico y Catastral (Ediz. 2-gna).

Artx. Muniz. = Artxibategi municipala.

Lib. = Liburua.

Zenb. = Zenbakia.

Or. = Orria (folioa).

Fol. = folioa.

Ord. Zenb. = Ordena-zenbakia.

AN. = Goi- nafarrera (alto-navarro).

B. = bizkaiera (vizcaíno).

G. = gipuzkera (guipuzcoano).

BN. = behe- nafarrera (bajo-navarro).

L. = lapurtera (labortano).

S. = zuberera (suletino).

Sal. = saraitzuera (salacenco).

FHV. = *Luis Mitxelena*. Fonética Histórica Vasca. 1977 urtea.

APV. = *Luis Mitxelena*. Apellidos Vascos. 3-gn. argitalpena.

LEEE. = *Luis M. Mujika*. Latina eta erromanikoaren eragina euskaran. Ed. Senda, 1982.

REW. = *N. Meyer-Lübke*. Romanisches Etymologisches Wörterbuch.

RIEV. = Revista Internacional de Estudios Vascos.

FLV. = Fontes Linguae Vasconum.

BAP. = Boletín de la Real Sociedad Bascongada de los Amigos del País.

Lat. = Latina.

Gazt. = Gaztelania.

Gask. = Gaskoina, gaskoinera.

ZRPh. = Zeitschrift für Romanische Philologie.

TOPONIMOEN SAILKETA ZENBAIT

A.— ALDE FISIKOAK

I. Orografia

I.1 Orotariko izenak:

TOKI (LEKU): Txertoki, Lizardoki, Mintegileku, Sortalekua, Trintxaleku.

ARAN: Araneta, Aramuño, Aramendia, Leizaran.

IBAR: Ibarrola.

ALDE: Atxupealdea, Larralde, Legarralde.

AZPI: Arregikoetxeazpia, Azpikoetxea, Bengoetxeoazpia, Etxeazpiko-sorotxia.

BE (PE): Arregipea, Aterpe, Bekokalea.

ARTE: Iriarte, Urbitarte.

ONDO (IRI): Arrondo, Barazondo, Langaondo.

MENDI: Berastegikomendia, Elduamendi, Gorozmendi, Mendiurkullo.

BESTEAK: Arzuloeta, Bordaingurua, Etxegibel, Matxikualdamenea.

I.2 Gainbeherak:

BURU: Argindegiburu, Baztarrainburua, Earteburua, Bideburua, Bordaburua, Osinetaburua.

BIZKAR: Bizkarlabaki.

GAIN (GAÑ/GAN): Argatia, Arregikogaña.

GARAI: Elaundegaraikoa, Garaiburu.

GOYGOEN: Bordagoikoa, Esnarrigoia, Goikoiturrieta.

MUÑO: Aramuño, Arriamuño, Muñagorri, Muñaundi.

MALDA: Agiñetakomalda, Maldaundia, Maldabarro.

ARRU/ARRO: Arruekobelarka, Arrueirisarri.

MEHAK: Meakakobordaburua, Meaka, Mekakobordaondoa.

EGI: Arregikoegia, Egieder, Egibelza.

ALDAPA: Aldapa, Argindegialdapa, Marialdapa, Aldapagurutzesoroa.

MALKAR: Malkarra, Malkorra.

BESTEAK: Arrateberria, Sorginzulo.

II. Landak orokorki

II.1 Orotarikoak

ZELAI: Zelaikosoroa, Zelailuzea, Zelaitxiki.

BASO: Basakaitz, Basalar.

BESTEAK: Berroaga, Elusandiaga, Elusea.

III. Flora

III.1 Zuhaitzak eta zuhaixkak:

AGIN: Aginagaldea.

HARITZ: Ariztiburu, Ariziturri, Arizaundiaga.

GAZTAIN: Gaztañondoberria, Gaztañadizabal, Millenekogaztañeta.

ELORRI: Elordi, Elorrieta, Elosua.

ARANTZA: Aranzadia.

EZPEL: Ezpeleta.

LIZAR: Lizarraga, Lizardi, Lizarragasoro.

INTXAUR: Intxaurrondo, Intxordi (Intxaurdi).

PAGO: Allipago, Irupagota, Pagota (Pagoeta), Pagotzarreta.

SAGAR: Fraiskusagasti.

URKI: Urkizu.

HALTZA: Alzegi.

BESTEAK: Aldaskain, Arbolarenborda.

III.2 Landareak (fitonimoak)

BELAR: Arruekobelarra, Belazeaundia.

GARO: Garaleku, Garalekuerreka.

IRATZE (IRA): Irazabal, Irategi.

OTE: Otatxiki, Otarain, Otaburu.

BESTEAK: Artaleku, Astalikardo, Almitxuri, Azpilleta.

IV. Mineraleak.

IV.1 Mineraleak orokorki:

HARRI: Arbidea, Arburu, Arrimakilleta, Arriurdiñeta.

BUZTIN: Buztinsoro, Buztiñanea.

KISU (IGELTSU): Igelsagaztañadi, Igelsazpia.

LEGAR: Legarrenea, Legarralde.

LUR: Lubera, lubelza.

LAUZA (LOSA): Arlauza.

V. Hidrografia

V.1 Hidrografia orokorki:

ERREKA: Belazerreka, Errekasoroa, Errekalde, Ibingoerreka, Garalekuerreka, Irigaraikoerreka.

ITURBE: Araiturri, Goikoiturrieta, Iturrainburu.

LATSA: Lasagatxar, Laseaga.

UR: Urandiaga, Uarte, Uretea, Urondoa, Urtxabaleta.

UGALDE (UI-IALDE): Ugalde, Ugaldeborda.

OSIN: Osinbitarte, Osineta, Osingain.

PUTZU: Putzutxo

BESTEAK: Errotapresondoa.

B. ALDE EDO ZIKLO KULTURALAK

I. Komunikabideak eta eraikuntza

I.1 Komunikabideak

BIDE: Bidaraun, Bidaburua, Bideberrieta, Jorrabide, Esolbide, Urdanbide.

KAMIO: Kamioazpia.

ESTRATA (ESTRADA): Estratakosoroa.

GALTZADA: Galzadapea, Galzadaburua, Kalzadaburu.

BESTEAK: Karreteraondua.

I.2 Eraikuntzak:

IR1 (URI): Iriarte.

ETXE: Etxetxuria, Etxezarra.

ZUBI: Arzubiaga, Arzupia, Urtozubi, Zubimuzu.

BORDA: Artolaborda.

DORRE: Torrea, Torreluzea.

BESTEAK: Aterpe, Atarbe, Bentaberri, Plazasoro.

II. Nekazal kultura

BARRUTI: Barrutia, Barrutiluzea.

BARRO: Berroaga.

SAIL: Arrisail, Errisail, Saillmedar.

SORO: Aitasorobekoa, Aldapakosoroa.

ERLO: Eleizatarikoerloa, Erleta, Erlozabalburua.

MINDEGI: Mintegiaga, Mintegikoegia, Muntegizar, Mintegileku.

LANBERRI: Lanberria.

BESTEAK: Bordatxurilabaki, Labakiberri, Lubelza, Lubera, Konzejulabakiak.

III. Abere kultura

ARDI: Artolaborda.

ASTO: Astalikardo

SAROE: Auzasarobe

URDE: Urdanbide, Urdaneta.

IV. Industria

ERREMENTARI: Errementaria 1861 urtea.

ERROTA (IGERA, EHIERA, BOLIN): Eldukoerrota, Errotaparea, Igaralde.

TEILA: Telleria, Telleriondo

OLA: Olasoro, Olegi.

BESTEAK: Minalabaki, Minaputxuka, Tolaretxea, Zapataritegi.

V. Toponimia erlijiosoa

ELIZA: Elizondoa.

GURUTZE: Gurutzesoro.

KALBARIO: Kálbariota, Galbariota, Kalbario edo Esolbide.

SERORA: Seroretxe.

APEZ (APAIZ): Apaiztegi.

SANTU (SANTA): Sanjoan, Sananton, Santulabaki, Santusoro.

BESTEAK: Erretore, Kanpusantuatzea, Kanpusantuondoa.

VI. Oikonimia (Etxeizenak): Maritonea, 1690 urtea, Juanenea 1690 urtea, Argiñenea, Pusantenea 1768 urtea, Barberonea 1847 urtea, Benturenea, Buztuñanea, Dendarinea edo Txurdunea 1728 urtea, Donmartinburua, Domingozurinea 1774 urtea, Rodrigorena 1692 urtea, Juanluzenea 1847 urtea, Juan Sanzenea, Millenea, Rementerozarra, Txardinea.

C. FILOLOGI ALDEAK

I. Atzizki zenbait:

I.1 —AGA: Arriaga, Arzubiaga, Berroaga, Elgorreaga, Elusandiaga, Gaztañaga, Guruzaga, Laseaga, Lizarraga, Olaga, Muntegiaga, Mugaa (Mugaga), Olarriaga.

I.2 —DI: Aranzadia, Eluzgaztañadi, Gaztañadizabal, Igelsagastañadi, Intxordi, Liiardi, Meadi, Salberredi (?),

I.3 —TI: Sagasti.

- I.4 —ETA (KETA): Arrieta, Arrimakilleta, Arzuloeta, Azkondieta, Osineta, Azpilleta, Belarzarreta, Bertasoroeta, Besabieta, Bideberrieta, Ezpeleta, Igarreta, Erleta, Galarreta, Urtueta, Urtxabaleta, Salibieta, Urdaneta, Osingatieta, Pagotzarreta, Sagarreta, Ozpiñaeta, Intzultzeta, Urkozulueta, Irumugarrieta, Korralzarreta, Obieneta, Ureta.
- I.5 —OLA: Anziola, Azola, Artolaborda, Ibarrola.
- I.6 —ZU (ZA/ZI/ZO/SO/JO): Elosua, Gorostizu, Igarza, Urkizu, Ipinza, Iturriza.
- I.7 —(T)EGI (DEGI): Irategi, Mintegizar, Ollokiegi, Lizarregi, Apaiztegi, Apalegi, Argindegi, Pokopandegi, Sutegiberri, Eluzgaztañegia, Zapateitegi, Illarreginea.
- I.8 —GIN (—GILLE): Argiñenea, Ikazgiñenea, Kapagintxo, Kapaintxo, Pastagintxonea, Saskillenea, Zamarkin.
- I.9 *Atzizki pilatuak*: Gaztañadieta, Illarreginea.

II. Konposatu zenbait: Amonabilazeainzerga, Bideraunbilangetatelletxeburua, Bordaburuabasageta, Eluzandiagarrenola, Iturrangoiturriondoa.

III. Aldaketa fonetikoak, hitz bitxiak, besteak:

- III.1 *Aldaketa fonetikoak*: Arburu, Matxikusoroa, Earteburua, Ameraun, Estarta.
- III.2 *Hitz bitxiak*: Pikopandegi, Lerdo, Arriurdiñeta, Rementerozarra, Frailelabaki, Danbolinekoataria, Domingozurinea, Bolsilloargaraleku, Kaskagorri, Sorginzulo.

AETXOKORBE (?)

Herri bereko belardia, erreg. 351, 373, 51.

AGINAGOKOBELAZEA

Herri bereko belardia.

AGINAGALDEA

Herri bereko belardia.

AGINETA

Herri bereko gaztainadia, (1)

AGIÑAGA

Berastegi aldeko lurtsaila eta belardia.

AGIÑAGA EDO SIMONEA

Herri bereko iradia.

AGIÑAGALDEA

Herri bereko belardia.

AGIÑAGALDEA ETA AMIRIALDEA

Herri bereko etabar, erreg. 928, 517, 161.

(1) *Agñera* gaztainadia. *Agin/hagin* (B, G, L, S, tejo), *-eta* tokizko atzizkia.

AGIÑETAZPIKOMALDA

Herri bereko lurtsaila. (2)

AGIRREITURRI

Herri bereko iradia, erreg. 1.192. 610. 29

AINZARGA (AINZERGA)

Herri bereko belardia, erreg. 723. 437. 228.

AINZERGA

Herri bereko lurtsaila.

AINZERGA ETA ELUTZGAZTAÑADI

Herri bereko belardia, erreg. 360. 373. 98 (3)

AINZERGAKOBELAZIA

Herri bereko belardia, erreg. 1.072. 553. 243.

AINZERGAKOLABAKIA

Herri bereko lurtsaila.

AIOLA

Herri bereko iradia, erreg. 1437. 675. 227.

AIOLAPUSKA

Herri bereko laborelur eta belardia.

AIOLATXIKI

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

AITASOROAZPIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

AITASOROBEOA

Herri bereko lurtsaila.

AITASOROGOIKOA

Herri bereko lurtsaila.

AKABE ETA OZTAKA

Herri bereko soro etabar.

AKETZU

Herri bereko iradia, erreg. 675. 418. 231.

AKEZU (AKETZU)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1844 urtea. (4)

AKEZUMEADIKOITURRIA

Herri bereko lurtsaila.

(2) *Agiñetzazpikomalda* lurtsaila. *Agiñeta-* (lugar de tejos), *-azpiko* (de abajo), *-malda* (cuesta)

(3) *Ainzerga* eta *Elutzgaztañadi* belardia. *Ainzerga* kasuan *Ainzirga* (Aintzirga) aldagaia ere. Agian, *aintzi* lehen osagaiak *aintzi-ren* (aguazal, cenagal) familiarekin (*Ainziola*, *Anzibai*, *Anzieta*, etabarrek gisa zerikusia. Bigarren toponimoan elementu hauek: *elutz-* (lugar sombrío), *-gaztañadi* (castañal).

(4) *Akezu* lurtsaila. Baliteke *aker-* (macho cabrío)-ren familiako izatea konposakerako dardar-kariaren erorketa arkaikoaz *Akemendi*, *Akesolo* kasuetan bezala. Baita *aketx* (akats) «tajo, mella» kontsideratzekoa da, bainan, itxurazkoagoa deritzaigu lehenengo iturria. *-Zu* ugaritasunezko atzizkai. C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 227 zenb. 102 or., 1844-eko abuztuaren 3.

AKULOMENDI

Herri bereko lurtsaila. (5)

AKULLO

Herri bereko lurtsaila.

ALDABAN, ALDABIENA, ALDABUNO EDO ALDAMONOA (ALDAMU-
NOA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1663 urtea. (6)

ALDABA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 103 zenb. 89 or., 1836 urtea.

ALDAKIN

Herri bereko iradia, erreg. 1088, 574. 28.

ALDAKINTXOKO

Herri bereko zuhaitz-basoa.

ALDAMUÑO

Herri bereko iradia.

ALDAPA

Herri bereko belardia, erreg. 1699. 890. 242.

ALDAPA ETA SOROLUZE

Herri bereko lurtsaila.

ALDAPAGURUTZESOROA, SOROLUZE ETA BARATZAZARRA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1688. 890. 206.

ALDAPAKOSOROA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ALDAPASOROLUZE

Herri bereko laborelurra.

ALDASGAIN

Herri bereko iradia.

ALDASKAIN (ALDAZKAIN)

Herri bereko iradia, C.HIP. (OGPAR) 1819 urtea, amil. 19 ord. zenb.

ALDATZ

Herri bereko lurtsaila.

ALDAZKAIN

Herri bereko lurtsaila, IND. (OGPAR) 2 lib. 243 zenb. 143 or., 1709 urtea (7)

ALKANIZ

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 153 zenb. 73 or., 1814 urtea.

(5) *Akulomendi* lurtsaila *Akhulo* (*akulu* (BC, BN-ald, R), *akuillo* AN-b *akullu* (B-a-bil-, G-and, R-utz, aguijada), *-mendi* (monte).

(6) *Aldaban*, *Aldabiena*, *Aldabuno* edo *Aldamonoa* etxea. *Aldabuno* kasuan *-buno -muño* ordeztan (eta azken toponimoan *-monoa -muñoa* ordeztan asimilapen bokaliko goranzkoaz). IND. (OGPAR) 1 lib. 35 zenb. 17 or., 1663-ko irailaren 12-an Leon Txakon-ek Gregorio Goikoetxea-ri 50 dukat hipotekan hartzen.

(7) *Aldazkain* iradi. *Aldats/Aldatz-* (B, G, cuesta)-, *-gain* (parte alta o superior), afrikari ondorengo gorketaz. C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 28 zenb. 133 or., 1819ko martxoaren 9-an Ignazio Ibarbia-k Migel Ant. Garzirenari 300 dukat hipotekan hartzen.

ALKANIS (ALKANIZ)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1769 urtea. (8)

ALKANIZERDIKOSORO

Herri bereko belardi eta soroa.

ALKANIZKOBORDAONDOA

Herri bereko iradia, erreg. 881. 493. 248.

ALKANIZKONDOA

Herri bereko iradia.

ALKANIZSOROA

Herri bereko laborelurra.

ALKORTA

Herri bereko laborelurra.

ALKORTETA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 101 zenb. 49 or. 1814 urtea.

ALLANEGI

Herri bereko lurtsaila.

A L L I P A G O

Herri bereko belardia, C.HIP. (OGPAR) 1812 urtea. (9)

ALLOBAR EDO ALLOBARBE (?)

Herri bereko soroa.

ALLOBARRALDARAMUÑO

Herri bereko iradia, erreg. 328. 356. 153.

ALLUAR (ALLOBAR?)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 865. 493. 209.

ALMIETAKOETXEBURUA

Herri bereko labarelurra.

ALMITXURI

Herri bereko zelai eta soroa, erreg. 916. 517. 115. (10)

ALMITKURIBORDA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ALSALONDEGI, MARITONEA EDO JUANENEA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1690 urtea. (11)

ALTASORO

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ALTUNANEA

Herri bereko baserria.

(8) *Alkanis* (Alkañiz) etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 98 zenb. 580 or., 1769-ko uztailearen 7-an Jose Lizarza-k Josefá Aranalde-ri 30 beloi-dukateko zorra kantzelatzen.

(9) *Allipago* belardia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 123 zenb. 61 or., 1812-ko abenduaren 9.

(10) *Almitxuri* zelai eta soroa. *Almi* (*albitz*, *almitz*)- (heno, G-and. amaranto), *-txuri* (blanquecino). Ataun-en «almitze» belar iharrak ematen duen punta.

(11) *Alsalondegi*, *Maritonea* edo *Donjuanenea* etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 95 zenb. 57 or., 1690-eko otsailaren 15-ean Juan Ugalde eta Katalina Kortijarena-k (sic) M. Martin Oartzun-i 20 zilar-dukate hipotekan hartzen.

ALZEGI

Herri bereko borda, erreg. 1058. 553. 217.

ALZIRGA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 6 lib. 126 zenb. 118 or., 1850 urtea.

AMASKAR

Herri bereko lurtsaila, IND. (OGPAR) 1 lib. 188 zenb. 150 or., 1771 urtea.

AMAZKAR

Herri bereko belardia.

AMAZKARBEOA

Herri bereko belardia, erreg. 1060. 553. 221.

AMAZKARKOLABAKIA

Herri bereko belardia.

AMEONEA

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

AMERAN (AMERAUN)

Herri bereko baserria, IND. (OGPAR) 1700 urtea. (12)

AMERANGOSOROGAÑA

Herri bereko lurtsail eta borda.

AMERAUN

Herri bereko burdinola, nomenklator, 89 or., (13)

AMERAUNBIDE

Herri bereko iradia.

AMERAUNGOSAROBEA

Herri bereko iradia.

AMERAUNGOSOROBURUA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

AMERAUNGOZARRA

Herri bereko iradia.

AMERIZABAL (AMIRIZABAL)

Herri bereko iradia, erreg. 1183. 610. 1.

AMERON

Herri bereko sutegia, IND (OGPAR) 2 lib. 353 zenb. 210 or., 1700 urtea.

AMIGONEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 659 zenb. 415 or., 1731 urtea.

AMIRIA

Herri bereko baserria, nomenklator, 89 or.

(12) *Ameran* baserria. Hemengo toponimoan, *Leizaran/Leizaraun, Bidaran/Bidaraun* kasuetan bezala *-aran* osagaia *-araun* diptongapenez, *Aran/Arain-en* gisa. *Ameran*, beraz, *AMERAUN* formulaz ezagunagoa da. Eskualde honetan (Elduaen, Eldua, Leizaran, Berastegi) *-aran* osagaiak aunitzetan *-araun/a* diptongapena. IND. (OGPAR) 2 lib. 353 zenb. 210 or., 1700-eko urtarilaren 15-ean Berastegi-ko herriak Hernani-ko monja-komentuari 400 dukat hipotekan hartzen.

(13) *Ameraun* baserri eta burdinola. *Inturia, Plazuola, Beriñas* eta beste batzuekin hau da eskualde honetako burdinola sonatuenetakoa. Esan dugun bezala, goiko *Ameran* bera da.

AMIRIABURUA

Herri bereko iradia, erreg. 1219. 610. 121.

AMIRIALDEA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea (14).

AMIRIBURUA

Herri bereko iradia.

AMONABELAZE

Herri bereko belardia.

AMONABELAZEAINZERGA

Herri bereko belardia, erreg. 1084. 574. 17.

AMONANSORO

Herri bereko otadia, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 330 zenb. 239 or., 1848 urtea.

ANAKAR

Herri bereko iradia.

ANBULUZAGA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1812 urtea. (15)

ANAZABAL

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 977 zenb. 584 or. 1789 urtea.

ANDRESGARALEKUA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ANIKOITZ

Herri bereko lurtsaila.

ANITURRIKOBELAZEA (?)

Herri bereko belardi eta zuhaitz-basoa.

ANORTETA

Herri bereko iradia.

ANSOLIZ

Herri bereko lurtsaila.

ANSOLIZBORDA

Herri bereko lur landugabea.

ANSORENEA

Iparraldeko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 110 zenb. 66 or., 1714 urtea.

ANSONEA

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

ANTXONEA EDO ANTEKENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 262 zenb. 16 or., 1774 urtea.

(14) *Amirialdea* lurtsaila. «... otro pedazo de tierra de la parte bajera de Esoinberria, otro en Esoin-celaia y el castaña1 cerrado con valladares en Amiri-aldea» (C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 108 zenb. 90 or., 1845 urtea).

(15) *Anbuluzaga* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 107 zenb. 53 or., 1812-ko martxoaren 21-ean Juan Martin Muñagorri-k Andres Obineta-ri neurri zenbait saltzen. *Azkue-k Anbulo* (*amulo* aldagaiaz) «gamón, asfodelo» (AN-b-lez, BN-bes, L). Aranzadi-k, ordea, *anpulo* (cereza); hortik, agian, Gipuzkoa-ko *anpolai* (gast. cereza *ampollar*). Gure ustetan, hemen Azkue-rena hobestekoa. *Anbulogaiztoa* (AN, Lakoiz. narciso de los prados).

ANZIOLA

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

ANZIOLA EDO JUANZANZENEA

Iparraldeko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 46 zenb. 24 or., 1772 urtea.

ANZIOLA EDO KAPAKINEÑENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 49 zenb. 29 or., 1669 urtea.

ANZIOLAETXEBERRIA (TXIKIA) EDO TXIPIA EDO ETXETXURIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 172 zenb. 145 or., 1700 urtea.

ANZIOLA, LUKAZENEA EDO MIGELUZENEA

Herri bereko lurtsaila, IND. (OGPAR) 2 lib. 83 zenb. 50 or., 1713 urtea.

ANZIRGAS

Herri bereko lurtsaila, IND. (OGPAR) 1768 urtea.

ANZIRGA (AINZERGA)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1848 urtea. (16)

ANZOTE

Herri bereko iradia, erreg. 866. 493. 211.

ANZUAGA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1057. 553. 215.

AOLA

Herri bereko sagastia, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 407 zenb. 204 or., 1784 urtea.

AOLA (AZOLA?)

Herri bereko sagastia, IND. (OGPAR) 1784 urtea. (17)

APAISTEGI (BERRIA), IRIARTEAPAIZTEGI EDO DORRONSORONEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 554 zenb. 340 or., 1712 urtea. (18)

APAIZTEGIBERRIA, IRIARTE, APAIZTEGI EDO DORRONSORONEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1727 urtea.

APALAI (?)

Herri bereko soroa.

APALEGI

Herri bereko laborelurra. (19)

APALOIO

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 305 zenb. 209 or., 1847 urtea.

APALZIKOLANGA

Herri bereko laborelurra.

(16) *Anzirga* lurtsaila. «... vecinos ambos de esta última villa, unos terrenos sembrados radicantes en el término de Ancirga jurisdicción de Berastegui, y confinantes con heredades de las casas de Salvadorena...» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 539 zenb. 365 or., 1848 urtea).

(17) *Aola* sagastia, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 407 zenb. 204 or., 1784-eko maiatzaren 9.

(18) *Apaistegi (berria)*, *Iriarte*, *Apaiztegi* edo *Dorronsoronea* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 65 zenb. 38 or., 1727-ko abenduaren 31-ean Kristobal Lizarza-k Franzisko Goikoetxea-ri 80 beloi-dukak hipotekan hartzen.

(19) *Apalegi* laborelurra. *Apal/Aphal* «abajo» (lat. *ad. vallem*, LEE, 101 or.), *-egi/(t)egi* tokizko atzizkia, ala «ladera».

APEZTEGIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 5 lib. 25 zenb. 19 or., 1855 urtea.

APEZTEGIATZEA

Herri bereko soroa.

APEZTEGIKOSOROA

Herri bereko laborelurra.

ARAITURRI

Herri bereko belardia.

ARAMENDIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ARAMUÑO

Herri bereko belardi eta laborelurra. (20)

ARANALDE EDO ARANALDETORRENEA EDO TORREA EDO SAGAS-TIBERRIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 356 zenb. 215 or., 1701 urtea.

ARANETA

Herri bereko belardia.

ARANZADIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ARATEGIA

Herri bereko etxea, erreg. 177. 246. 84.

ARATULUSA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 131 zenb. 64 or., 1813 urtea.

ARATXURRIETA (?)

Herri bereko mendialdea.

ARBIDEA

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

ARBIDKOATARIA

Herri bereko lurtsaila.

ARBIDKOATARIKOZELAIA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ARBIDESORO

Herri bereko lurtsaila.

ARBIDETXIKI

Herri bereko etxea.

ARBURU

Herri bereko iradia, erreg. 864. 493. 207. (21)

ARBUSTIBELABIETA (ARLOSTIBIDEBIETA ?)

Herri bereko lurtsaila.

(20) *Aramuño* belardi eta laborelurra. *Aran-* (valle), *-muño* (colina).

(21) *Arburu* iradia. *Ar-* (*arri*, piedra, konposakeran ematen den *i* bokalearen ohizko erorketaz), *-buru* (cabeza, punta, hemen *peñón* esanahiaz). Erorketa bokaliko bera *Arbide*, *Arganaras*, *Argana*, *Argastelu*, *Argindeia* toponimoetan, Berastegi-n bertan.

AREGIA EDO ARREGI

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 135 zenb. 78 or., 1691 urtea.

AREONDEGIETA

Herri bereko gaztainadia; C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 65 zenb. 35 or., 1810 urtea.

ARESOERREKA

Herri bereko erreka eta malkarra.

ARESOKO

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ARESOKOERREKALDEA

Herri bereko iradia.

ARGAÑA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 8 lib. 524 zenb. 558 or., 1853 urtea.

ARGASTELU

Herri bereko belardi, zuhaixka-baso eta malkarra. (22)

ARGINAZELAIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 376 zenb. 196 or. 1781 urtea.

ARGINDEGI

Herri bereko baserri, zuhaixka-baso eta malkarra, nomenklator 89 or., C.HIP. (OGPAR) 1.848 urtea. —3— (23)

ARGINDEGIALDAPA

Herri bereko belardi eta soroa.

ARGINDEGIBURU

Herri bereko belardia.

ARGINDEGIKOBORDAONDOA

Herri bereko iradia.

ARGINDEGIKOBORDAZPIA

Herri bereko lurtsaila.

ARGINSORO

Herri bereko iradia

ARGINSORROZELAI

Herri bereko lurtsaila.

ARGIÑEA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 188 zenb. 88 or., 1814 urtea.

ARGIÑARENA

Eldueko baserria, IND. (OGPAR) 1669 urtea. (24)

(22) *Argastelu* (Argastelu) belardi, zuhaixka-baso eta malkarra. Ar— (*arri*, piedra), *-gastelu* (lat. *castellum-etik*, castillo; hemen. ausaz, mugakide den *Gastelu* herriaren izen-erreferentzian).

(23) *Argindegi* baserria. *Argin-* (cantero, *ar* eta *gin* osagaietatik), *-degi* tokizko atzizkia. «... una heredad sembrada de cuatro peonadas con sus correspondientes terrenos radicante en la propia villa de Berastegui pegante a la casa de Arguindegui por precio de tres mil quince reales vellón que dicho Muñagorri confeso tener recibidos» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 540 zenb. 366 or., 1848 urtea).

(24) *Arginsogorri* edo *Argisorre* (?) etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 1 zenb. 1 or., 1770-eko uztailaren 31-ean Pedro Gurreaga-k (?) Tolosa-ko Santa Klara komentuari 400 beloi-dukak hipotekan hartzen

ARGIÑENEA

Herri bereko baserria, nomneklator 89 or.

ARGISOGORRI EDO ARGISORRE

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1770 urtea. 4 (25)

ARGISORREZELAIA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 330 zenb. 149 or., 1809 urtea.

ARGISOROZELAIA

Herri bereko laborelurra.

ARISTUN—UGALDEA EDO UGALDE—ARISTUN

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 174 zenb. 146 or., 1770 urtea.

ARISTUN

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 93 bis.zenb. 470r. 1811 urtea.

ARITZITURRI

Herri bereko iturri eta lurtsaila.

ARIZARTE (ARITZARTE)

Herri bereko laborelurra.

ARIZAUNDIAGA

Herri bereko iradia.

ARIZTIA

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

ARIZTIBURU

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ARIZTUN

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

ARKIETA (?)

Herri bereko iradia.

ARKINDEGIKOBORDAZPIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1407. 675. 142.

ARLOSTI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 173. 246. 55.

ARLUSA (ARLAUZA)

Herri bereko lurtsaila.

ARMIÑO (ARMUÑO?)

Herri bereko belardia.

ARNABAR

Eldua aldeko lurtsaila, erreg. 1035. 553. 169. (26)

(25) *Argiñarena* Eldua-ko baserria, IND. (OGPAR) 2 lib. 233 zenb. 133 or., 1669-ko irailaren 13-an Migel Argiñarena-k (jabeak oraindik baserriena gordetzen du) Ana Eguzkizari 50 zilar-dukak hipotekan hartzen. «... con cesión y donación entre vivos con mejora del tercio y remanente del quinto de la casa nombrada Arguiñarena y sus pertenecidos en dicho barrio de Eldua con los derechos de vecindad Patronato y sepultura» (CHIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 71 zenb. 60 or., 1845 urtea).

(26) *Arnabar* lurtsaila. Ar- (*arri*, piedra), -*nabar* (pardo, abigarrado). Azkue-k (B-ar, jaspe y toda piedra parda) dioena konstatagarri dago, gutxienez, «jaspe» delakoari buruz. *Arri/Ar-* osagaia-ekin kolorezko toponimo aunitz *Arbeltz/Arbel*, *Artzuri*, *Argorri*, *Arriurdiñeta* (beherago, Berastegi-n bertan).

ARRAIN

Herri bereko iradia.

ARRAKIN

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 25 zenb. 19 or., 1846 urtea.

ARRATE

Herri bereko errota, nomenklator 89 or.

ARRATEBERRIA

Herri bereko baserria, erreg. 23, 263, 246, nomenklator 89 or, eta C.HIP. (OGPAR) 1775 urtea. (27)

ARRATEBERRIA EDO KAPAGINSORO

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 419 zenb. 255 or., 1746 urtea.

ARRATEKOPRESABURUA

Herri bereko harkaiztegia.

ARRATEONDOA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ARRATERROTA

Herri bereko errota, nomenklator 89 or.

ARRATXEA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 1489. 746. 128.

ARRAZABALA EDO SANLORENZO

Herri bereko iradia, erreg. 1395. 675. 108.

ARREGI

Herri bereko iradi eta harkaiztegia.

ARREGIA

Herri bereko baserria, erreg. 167. 226. 240. (28)

ARREGIBEKOA

Eldur aldeko iradia, erreg. 46. 46. ,200.

ARREGIBERRIA

Herri bereko etxea, erreg. 129. 191. 90.

ARREGIBORDA

Herri bereko iradia.

ARREGIETXEONDOA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ARREGIKOBORDA

Herri bereko lurtsaila, etabar, erreg. 169. 246. 14.

ARREGIKOEGIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 234. 328. 214.

ARREGIKOETXEAZPIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 251. 294. 194.

(27) *Arrateberria*, baserria, CHIP. (OGPAR) 1 lib. 259 zenb. 175 or., 1775-eko otsailaren 15-ean Franzisko Olaetxea-k Franzisko Ign. Olaetxeari 1.650 dukat ematen.

(28) *Arregia* baserria. *Ar-* (*arri*, *pedra*), *-egia* tokizko atzizkia (*pedriza*, *pedregal*).

ARREGIKOGAÑA

Eldua aldeko gaztainadia, erreg. 45. 46. 196.

ARREGIPEA

Herri berekol zuhaixka-baso eta malkarra.

ARRIGABERRIA (ARRIAGABERRIA)

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 42 zenb. 25 or., 1834 urtea.

ARREMENDIA

Herri bereko iradia.

ARRESEA

Hegoaldeko baserria, nomenklator 89 or.

ARRETXENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 85 zenb. 29 or., 1773 urtea.

ARRIAGA

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

ARRIAGABEKOIA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 1165. 574. 210.

ARRIAGABERRIA

Herri bereko baserria, erreg. 29. 96. 177.

ARRIAGAGOIKOIA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ARRIAGA (TXIKIA)

Herri bereko baserria, IND. (OGPAR) 2 lib. 52 zenb. 32 or., 1731 urtea.

ARRIAGAZPIKOIA

Herri bereko etxea, erreg. 1. 10. 2.

ARRIAGA(ZARRA) EDO GOIKOIA EDO DE ORONIZ EDO LIZARZA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 353 zenb. 210 or., 1700 urtea.

ARRIAMUÑO

Herri bereko lurtsaila.

ARRIBITARTE

Herri bereko iradia.

ARRIETA

Herri bereko laborelurra.

ARRIGATXONEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 353 zenb. 210 or., 1700 urtea.

ARRIMAKILLETA

Herri bereko belardia, erreg. 1077. 574. 3. (29)

ARRIMARKILLETA (ARRIMAKILLETA)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 508 zenb. 218 or., 1827 urtea.

ARRINEA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 1703, 952. 1.

(29) *Arrimakilleta* belardia. *Arri-* (piedra), *-makilla* (palo, lat. *baccilla-etik*, agian, neutro plurala da. (cfr. LEEE, 222 or.), *-eta* toki eta ugaritasunezko atzizkia.

ARRINEA EDO ALLENEA EDO ANZIOLAETXEBERRIA (TXIKIA) EDO
TXIPIA EDO ETXETXURIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1716 urtea.

ARRIÑEA, ETXEONDOA ETA ETXEAZPIA

Herri bereko laborelurra.

ARRIÑENA

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

ARRIÑEKOETXEATZEA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ARRISAIL

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ARRISORRAIO

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 240 zenb. 1130r. 1817 urtea.

ARRIURDIÑETA

Herri bereko lurtsail eta iradia. (30)

ARRONDO

Herri bereko lurtsaila.

ARROSENEA

Berastegi aldeko baserria, erreg. 55. 46. 237. nomenak. 89 or. 1773 urtea. (31)

ARROSI

Herri bereko errota edo iradia, erreg. 671. 418. 241. nomenklator 89 or.

ARROSIA

Herri bereko errota, IND. (OGPAR) 4 lib. 91 zenb. 45 or., 1.639 urtea.

ARROSIALDEA

Herri bereko iradia.

ARROSIBERRIA

,Herri bereko errota, erreg. 30. 96. 183.

ARROSIERROTA

Herri bereko errota.

ARROSI EDO JAKARENERROTA

Herri bereko errota.

ARROSORIOKOEERREKA (?)

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ARROZENELABAKIA

Herri bereko belardi, zuhaixka-baso eta malkarra.

ARRUE EDO TXURDANGI

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1774 urtea. (32)

(30) *Arriurdiñeta* lurtsail eta iradia. *Arri-* (piedra), *-urdin* (azul), *-eta* toki eta ugaritasunezko atzizkia.

(31) *Arrosenea* baserria, IND. (OGPAR) 1 lib. 227zenb. 160 or., 1773-ko azaroaren 15-ean Juan Anjel Garciaarena-k Sebastian Labaien-i 400 beloi-dukak hipotekan hartzen.

(32) *Arrue* edo *Txurdangi* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 269 zenb. 170 or., 1774-eko abenduaren 8-an Andres Txurdangi-k Migel Ign. Txurdangi-ri 100 beloi-dukak ematen. Etxe honen bigarren ize-na, beraz, garaiko jabearen deituratik.

ARRUEBERRIA

Herri bereko etxea, erreg. 239. 294. 83.

ARRUEBERRIADEARRUE (ARRUEBERRIA DE ARRUE)

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 373 zenb. 169 or. 1822 urtea.

ARRUEDEIRISARRI (ARRUE DE IRISARRI)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 54 zenb. 30 or., 1741 urtea.

ARRUEDETXURDANGI (ARRUE DE TXURDANGI)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 269 zenb. 170 or., 1774 urtea.

ARRUEIRISARRI

Herri bereko etxea, erreg. 147. 226. 25.

ARRUEKOBELARRA

Herri bereko lurtsaila.

ARRUESORO

Herri bereko harbia.

ARRUETXIKI

Herri bereko etxea.

ARRUETXIKI EDO MOXONEA

Herri bereko baserria.

ARTADIA

Herri bereko baserria, erreg. 229. 263. 240. (33)

ARTALEKUITURRIA

Herri bereko iradia, erreg. 1388. 672. 87

ARTALEKU

Herri bereko iradia, erreg. 12. 46. 54. 1805 urtea, amil. 20 ord. Zenb. (34)

ARTALEKUBURUA

Herri bereko iradia.

ARTALEKURZURIAGA (ARTALEKU-URZURIAGA)

Herri bereko iradia.

ARTESOROGOIKOA

Herri bereko zuhaitz-basoa.

ARTOBURU

Herri bereko belardia.

ARTOLABORDA

Herri bereko belardia.

ARTOLARENBORDA

Herri bereko baserria, erreg. 23. 37. 140.

ARTXULO

Herri bereko iradia (35)

(33) *Artadia* baserria. *Arta-* (*arte-tik* apofoniaz, encina), *-di* tokizko atzizkia (encinal). Arto-aren konposagaiak toponimian *arte-arenak* baino askoz urriagoak dira. Hurrengo *Artaleku*, agian, *arto-tik* ekar daiteke *Artoburu* (panoja) bezala.

(34) *Artaleku* gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 30 zenb. 17 or., 1809-ko apirilaren 8.

(35) *Artxulo* iradia. *Ar-* (pedra), *-txulo* (agujero, bustiduraz). Hemen «cueva pequeña» adieraz daiteke.

ARZABAL (ARTZABAL)

Herri bereko belardia.

ARZABAL EDO SANLORENZOAZPIA

Herri bereko iradia, erreg. 1432. 675. 213.

ARZABALKABORDA

Herri bereko belardieta iradia.

ARZAMUÑO

Herri bereko zuhaitz-basoa.

ARZUBIAGA

Herri bereko soroa

ARZULOETA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 171. 246. 39

ARZUPIA

Herri bereko soroa.

ARZUPIAGA (ARZUBIAGA)

Herri bereko belardia. (36)

ARZUPIAGA EDO BARATZAONDO

Herri bereko baratza.

ASTALIKARDO

Herri bereko lurtsaila. (37)

ATANASIONE

Herri bereko etxea, erreg. 184. 246. 142.

ATANASIONE EDO GARRENZENE

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 393 zenb. 200 or., 1783 urtea.

ATARBE

Herri bereko basoa.

ATARIKOSAGASTIA

Herri bereko belardia.

ATARIKOSOROA

Herri bereko belardia, amil. 1 ord. zenb.

ATARIKOSOROA EDO ETXEAZPIA

Herri bereko soroa.

ATARIKOSOROA ETA SOROTXIKIA

Herri bereko soro eta belardia.

ATARIKOSOROTXIKIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 339 zenb. 363 or., 1852 urtea.

ATATXIGOSAROBIA (?)

Herri bereko lurtsail eta borda.

(36) *Arzupiaga* belardia. Eskualde honetan zubi-ren konposatu zenbait oklusibaren gorketaz, *Zupitxar* kasuan gisa.

(37) *Astalikardo* lurtsaila, *Astalikardo* (G-and, don-ziz, cardo mariano). Bere itzulpen zuzenena «cardo borriquero» (*asta-*, *-kardo*).

ATERPE

Herri bereko etxea.

ATESORO

Herri bereko iradia.

ATESOROAZPIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ATULUTS

Herri bereko belardia.

ATXIKORBE (ATXOKORBE)

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 1844 urtea. (38)

ATXOKORBE (ATXIKORBE)

Herri bereko lurtsaila, etabar.

ATXOKORBEBEKO BORDA

Herri bereko belardia.

ATXOKOKORBEBEKOZUBIA

Herri bereko zuhaiztia.

ATXUKARROBORDABURUA

Herri bereko iradia, erreg. 1310, 648.

ATXUPEALDEA

Herri bereko lurtsaila.

A'ITESORO (AITASORO)

Herri bereko lurtsaila.

AUNDIKOSOROTXO

Herri bereko belardia.

AUNDISOROETA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

AUSALDE (AUZATEALDE?)

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

AUZATE

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 250 zenb. 117 or., 1817 urtea.

AUZKOGARALEKUA

Herri bereko iradia.

AUZKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 927. 517. 158.

AUZOSAROBEBE

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

AZARITXOKO

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra. (39)

(38) *Atxikorde* soroa, CHIP. (OGPAR) 4 lib. 229 zenb. 102 or., 1844-eko irailaren 18.

(39) *Azaritxoko* zuhaixka-baso eta malkarra. *Azari-* (zorro), *-txoko* (rinconcito).

AZKONDEGI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1847 urtea. (40)

AZKONDIETA

Herri bereko iradi eta gaztainadia.

AZOLA

Herri bereko iradia, erreg. 1268. 648. 4. (41)

AZPIKOETXEA

Herri bereko baserria, erreg. 226. 263. 223, nomenklator 89 or.

AZPILLETA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 869, 493, 219., C.HIP. (OGPAR) 1847 urtea. (42)

AZPILLETAZPIA

Herri bereko soroa, erreg. 753. 465. 123.

AZPIROZENEA

Herri bereko baserria.

AZTARRIKETA

Herri bereko iradia, erreg. 355. 373. 65. (43)

BABAZONDO

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1826 urtea. (44)

BALDIZABALETA (?)

Herri bereko lurtsaila.

BALZARRAINBURUA

Herri bereko iradia.

BANAZUR

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 961 zenb. 577 or., 1788 urtea.

BARATZANA

Herri bereko lurtsaila.

BARATZAPEA

Herri bereko laborelurra.

(40) *Azkondegi* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 112 znb. 71 or., 1847-ko apirilaren 5-ean El-duaien eta Berastegi herriek Anjel Aldunzin-i 14 postura-neurri t'erdi saltzen. *Azkondegi* etor daiteke osagai hauetatik, hots, *azkon-* (tejon), *-degi* tokizko atzizkia. Gaztelu-n eta Lizartza-n *Azkondegieta*. Toponimo hau, azkon-etik aparte, ekar daiteke *aitzlaritz-* (roble), *-ondo* atzizkia, *-degi/eta* atzizki elementuetatik ere. Nahiz-eta hemen lehen interpretapena kontutan edukitzea izan, bestea ere arduraz hartu behar da *Aizkondieta/Arizkondieta* kasuetarako, behintzat.

(41) *Azola* iradia. Seguraski *Axola* (*Asola*) toponimoen familiakoa, *Az(i)* (semilla), *-ola* atzizkia. Bainan, batzuetan behintzat, *Azarola-ren* sinkopa ere da (*azari-(zorro)*, *-ola*).

(42) *Azpilleta* baserri eta lurtsaila. *Azpil-* (L. S. Lakoiz. acerolillo Bot.), *-eta* tokizko atzizkia. «... sin verificar la mejora de tercio y quinto de todos sus bienes sin distinción consistentes en la casería de Azpilleta y pertenecidos radicantes así bien en Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 358 zenb. 243 or., 1847 urtea).

(43) *Aztarriketa* iradia. *Aztarrikatu* eskualdeko euskarán «oilok hatzez lurra astintzea» da. Azkue-k ez dakar hitz hau. Hitz, noski, *hatz-/hazta/haztatu* erroitik. Bainan, hipotesi gisa, toponimoa jatorriz *Astarriketa* (asta/asto-tik) ote datorren susmoa dugu; baieztapen dokumentala falta da oraingoz.

(44) *Babazondo* lurtsaila. *Babaza* toponimoa Lizartzan. Probableki Pagazu-tik ohizko oklusiba haserakoaren ozenduraz. C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 469 or., 208 or., 1826-eko uztailearen 7.

BARATZAZARRA

Herri bereko soroa.

BARATZONDO

Eldua aldeko belardia.

BARAZAZARRA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 2 zenb. 4 or., 1861 urtea.

BARBERENA, PUSANTENEA EDO ITURRALDE

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1768 urtea. (45)

BARBERONEA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1847 urtea. (46)

BARRENETXEA

Herri bereko baserria, erreg. 164. 226.

BARRENOLA

Herri bereko lurtsaila. (47)

BARRUTIA

Herri bereko zuhaitz-baso eta laborelurra.

BARRUTIBARRENA ETA MUSAIO

Herri bereko zuhaitz-baso eta belardia.

BARRUTILUZZEA

Herri bereko belardia.

BARRUTIZARRA

Herri bereko belardia.

BASAKA

Herri bereko lurtsaila.

BASAKAIN

Herri bereko belardi eta laborelurra.

BASAKAIZ

Herri bereko lurtsaila, erreg. 78. 149. 172.

BASAKARRA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 56 zenb. 34 or., 1671 urtea.

BASARIAZPIA

Herri bereko laborelurra.

BASATXOZAR

Herri bereko laborelurra.

(45) *Barberena*, *Pusantena* edo *Iturralde* etxea. Hemen ere hiru izen garaiko jabearen arabera. Guk ematen dugun lehen lekukoa, hala ere, gehienetan zaharrena da datari (urteari) dagokionez. Azken deitura, bada, normakil, data hori baino berantagoizanen da. IND. (OGPAR) 1 lib. 92 zenb. 124 or., 1768-ko urtarilaren 19-an Franzisko Ign. Obineta-k Jose Munagorri-ri 60 beloi-dukak hipotekan hartzen.

(46) *Barberonea* etxea. Goiko etxe bera (*barbero* cirujano, *barbero*). «... declarando que poseen en todo dominio y propiedad la casa denominada Barberonea con todos sus pertenecidos sitios en dicha villa de Berastegui libre de vinculo y de toda carga...» C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 406. 282. 1847 urtea.

(47) *Barrenola* lurtsaila. *Barren-* (de abajo, bainan kasu batzutan *barrukoa* —de dentro— adieraz dezake), *-ola* (ferrerria, lugar de depósito, etc.).

BASAZUN

Herri bereko belardia, erreg. 1634. 890. 46.

BASOLAR

Herri bereko iradi eta gaztainadia.

BASOTXO

Herri bereko otadia.

BASTERRETXEA

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

BASULAR (BASOLAR?)

Herri bereko iradia.

BAZTARRAIN

Herri bereko lurtsaila, erreg. 690. 437. 68.

BAZTARRAINBURUA

Herri bereko iradia, erreg. 1099. 574. 55.

BATZUR

Herri bereko lurtsaila.

BAZTARRETXEA

Herri bereko baserria, erreg. 4. 46. 15.

BEATRIZENEA

Herri bereko lurtsaila.

BEEKOETXEA

Herri bereko etxea, erreg. 275. 308. 123.

BEIBATARI

Herri bereko iradia, erreg. 163. 226, amil. 16 ord. zenb.

BEINGOETXEKOAZPIA

Herri bereko soroa.

BEJIANDARENA (?)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 353 zenb. 210 or., 1700 urtea.

BEKOAINZERGA

Herri bereko belardia.

BEKOBORDA

Herri bereko belardia.

BEKOBORDAONDOA

Herri bereko iradia, erreg. 40. 398. 78.

BEKOERLOA

Herri bereko soroa.

BEKOGARALEKU

Herri bereko zuhaixka-basoa. (48)

BEKOGARALEKUZELAIA

Herri bereko iradia.

(48) *Bekogaraleku* zuhaixka-basoa. *Beko-* (de abajo), *-garaleku* (lugar de helechos, *garo-tik*)

BEKOKALEA

Herri bereko kalea.

BEKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 992. 553. 79.

BEKOSOROA EDO ZELAIA

Herri bereko soroa, erreg. 633. 398. 242.

BEKOTABERNA

Herri bereko baserria, erreg. 153. 226. 83.

BEKOTABERNA EDO BUSTINSORO

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 517 zenb. 221 or., 1828 urtea.

BELABIETA EDO ELDUMENDI

Herri bereko zuhaixka-basoa.

BELAKO

Herri bereko borda eta lurtsaila, eta txaradia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 524 zenb. 223 or., 1828 urtea.

BELARDI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1644. 890. 79.

BELARZARRETA

Herri bereko gaztainadia.

BELAZEAUNDIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 263. 308. 29. (49)

BELAZEBURU

Herri bereko belardi eta iradia, erreg. 1112. 574. 84.

BELAZERREGETA (?)

Herri bereko belardia.

BELAZERREKA

Herri bereko belardia.

BELAZETXIKITA

Herri bereko belardia.

BELAZIKOETXEAZPIA

Herri bereko lurtsaila.

BELKAIDE EDO MARINZENA (TXIKIA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 126 zenb. 74 or., 1728 urtea.

BELKAIDE (AUNDIA) EDO MARINZENA (AUNDIA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 223 zenb. 159 or., 1773 urtea.

BELKAINEAUNDIA

Herri bereko laborelurra.

BENGOETXEA

Herri bereko baserria, erreg. 295. 328. 84, CHIP. (OGPAR) 1.845 urtea. (50)

(49) *Belazeaundia* lurtsaila. *Beluze-* (Gc. prado, herbal), *-aundia* (grande). Belaze-ren azken *-ze* hori, etor daiteke *-tze* atzizki botanikotik (sagarTZE, pikoTZE, etab.). Baina, izan daiteke ere *-zu/za* atzizkien aldagaia (adibidez, otaZU/OtaZA/ OtaZE aldagaiaik toponimian).

(50) *Bengoetxea* baserria. «... y la cesión y donación que hicieron aquellos en favor de este de la mitad de la casa nombrada Bengoechea con sus pertenecidos existente en la villa de Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 50 zenb. 42 or., 1845 urtea).

BENGOETXEABEKOA

Herri bereko baserria, erreg. 135. 191. 181.

BENGOETXEALDEA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 169 zenb. 77 or., 1843 urtea.

BENGOETXEAZPIA

Herri bereko soroa, erreg. 991. 553. 77.

BENGOETXEBEKOA

Herri bereko lurtsail eta baratza, erreg. 214. 263. 146.

BENGOETXEBORDA

Herri bereko zuhaitz-baso, zuhaixka-baso eta malkarra.

BENGOETXEKOATARIA

Herri bereko soroa.

BENTABERRI

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

BENUSONEA EDO ORMAETXEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 227 zenb. 160 or., 1.773 urtea.

BENTURENEA

Herri bereko etxea.

BENUZERONEA EDO ORMAETXEA

Herri bereko etxea, erreg. 249. 294. 174, C.HIP. (OGPAR) 1847 urtea. (51)

BENUZERONEA (BERRIA)

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 93 zenb. 60 or., 1847 urtea.

BERASTEGI

Herria. (52)

BERASTEGIKOMENDIA

Herri bereko zuhaitz-baso eta zuhaixka-basoa.

BERAUN

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 22 zenb. 13 or., 1808 urtea.

BERIÑAS

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 70 zenb. 38 or., 1810 urtea. (53a)

(51) *Benuseronea* etxea. «... para pago de jornales y demas atenciones que ha tenido con motivo de la construcción de una casa contigua a la dicha nombrada Benuseronea, propia del mismo sita en la calle pública de la dicha villa de Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 385 zenb. 264 or., 1847 urtea.).

Baita *Benusonea* edo *Ormaetxea* izena (IND. (OGPAR) 1 lib. 83 zenb. 48 or., 1769-ko urrillaren 10).

(52) *Berastegi* herria. Bere jatorria, seguraski, *beratz/beratx* (blando). *Berastegi* bere alda-gaia. Bestalde *Berma* izen propioa (Cf. Julio Caro Baroja, *Materiales...*, 69-70 eta 163-164 or.). Bizkaierazko *beratz* «herbal» ere kontutan edukitzekoa da. *Beraza* euskal deitura da. *Beasain/Be-rasain* izenean antzeko iturrietara etorri behar da.

(53a) *Beriñas* (*Beriñez*) lurtsail, burdinola eta mea. Hau da *Amerauñ*, *Plazaola* eta beste ba-tzuekin eskualde honetako aipatuena. Indizetan *Bernias* gisa datorrena hemengo *Beriñas* da (IND. (OGPAR) 2 lib. 353 zenb. 210 or.. 1700-eko urtarrilaren 15). «... los tres molinos arineros. la parte y porción de las Ferrerías de Plazaola, Amerauñ, Olloqui, Muztar y Beriñez con sus casas y habitaciones, montes, árboles y ramas, pastos y mineras» (C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 284 zenb. 223 or., 1845 urtea).

BERIÑAS (BERIÑEZ)

Herri bereko lurtsail, burdinola eta mea edo mina, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea.

BESKUIZ

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 206 zenb. 155 or., 1776 urtea.

BERRANISOKO

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 8 lib. 30 zenb. 37 or., 1892 urtea.

BERRAUNSORO

Herri bereko zuhaixka-basoa.

BERROA

Berastegi aldeko soro, belardi eta txaradia, erreg. 18. 97. 113.

BERROAGA

Herri bereko iradia.

BERROETASOROETA

Herri bereko luberria, C.HIP. (OGPAR) 1839 urtea. (53b)

BERRONSORO (BERRAUNZOKO?)

Herri bereko belardi eta laborelurra.

BERRONSORO ETA ERROTABURUA

Herri bereko zuhaitz-baso eta laborelurra.

BERTASOROETA

Herri bereko belardia, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 211 zenb. 94 or., 1844 urtea.

BERTASOROETAKOERREKA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1067. 553. 235.

BERTXIN

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 1817 urtea. (54)

BESABIETA

Herri bereko laborelur eta malkarra.

BESABIETABORDA

Herri bereko laborelur eta belardia.

BESAKAIN

Herri bereko soro eta belardia, erreg. 14. 57. 97.

BESALOIETA (BASALOIETA?)

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 5 lib. 147 zenb. 598 or., 1893 urtea.

BEZKOITZ

Herri bereko iradia.

BESKOIZMALDA

Herri bereko zuhaiztia.

BIBATORRI

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

(53b) *Berroetasoroeta* luberria. *Berro-* (lugar húmedo, seto, jaro, tierra que se labra de nuevo, etab.), *-soro* (heredad, campo), *-eta* tokizko atzizkia. C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 91 zenb. 45 or., 1839-ko abenduaren 10-ean Manuel Otamendi-k Migel Ant. Otamendi-ri jabetza ematen.

(54) *Bertxin* gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 240 zenb. 113 or., 1817-ko apirilaren 7-an Jose Ant. Muñagorri-k eta auzokideek Juan Kortajarena-ri eragiketa zenbait.

BIBIDERDIKOA

Herri bereko belardia.

BIDABE EDO DANBOLIN

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 577 zenb. 354 or., 1727 urtea.

BIDABERRIETA ETA ZELAIKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 1137. 574. 152.

BIDABURUA

Herri bereko laborelurra.

BIDARAUN

Herri bereko harritegi eta iradia, erreg. 1073. 553. 245, 1856 urtea. (55)

BIDEBEA (BIDABEA)

Herri bereko laborelurra.

BIDEBERRIETA

Herri bereko laborelurra, eta C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 263 zenb. 121 or., 1818 urtea.

BIDEBERRIKOSOROA

Herri bereko laborelurra.

BIDEBIDARTE

Herri bereko belardia, erreg. 1154. 574. 188.

BIDEGAIZTO

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1062. 553. 225.

BIDERAUNBILANGETA

Herri bereko lurtsaila, (56)

BIDERAUNBILANGETATELLETXEBURUA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

BIDERAUNEA

Herri bereko iradia.

BIDERAUNGAÑA

Herri bereko laborelurra.

BIKOTX (BESKOITZ) EDO BARRENOLA

Herri bereko lurtsaila, C.GIP. (OGPAR) 1816 urtea. (57)

BILBAO

Herri bereko mea edo mina.

BIRAUNETA (BIDERAUNETA)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1857 urtea. (58)

BISKOTXO

Herri bereko borda, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 182 zenb. 85 or., 1814 urtea.

(55) *Bidaraun* harritegi eta iradia. Bere osagaietan *bida-* (camino), *-araun aran* -aren aldagai diptongatua (Leizaran/Leizaraun gisakoa).

(56) *Bideraunbilangeta* lurtsaila. Osagaiak: *Bidaraun* (beherago *Bidaraunea*, agian, *-une* osagaiaz), *bi(dos) -langa* (cancilla, etab.), *-eta* atzizkia.

(57) *Bikotx* edo *Barrenola* lurtsaila. *Bikotx* hau (Berrobi-n ere azaltzen den) *Beskoitz-en* aldagai, seguraski. C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 216 zenb. 100 or., 1816-eko urtarilaren 19.

(58) *Birauneta* lurtsaila. Goiko *Bidaraunea-ren* aldagai r/d aldaketa arruntaz. CHIP. (OGPAR) 5 lib. 186 zenb. 159 or., 1857-ko urrilaren 19.

BISTAEDER

Herri bereko etxea

BIZKAITARRENEA

Herri bereko etxea.

BIZKARLABAKI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 149. 226. 47, 1862 urtea, amil 9 ord. zenb. (59)

BIZKOTX (BESKOITZ)

Herri bereko lurtsaila.

BIZKOIZBORDA (BESKOIZBORDA)

Herri bereko iradia.

BIZKOTX EDO BARRENOLA

Herri bereko lurtsail zenbait, 3 lib. 216 zenb. 100 or., 1816 urtea.

BOLSILLOGARALEKU (POLSILLOGARALEKU)

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

BORDA

Herri bereko borda.

BORDA (AREMUÑO)

Herri bereko borda, erreg. 1501. 746. 164.

BORDA (MUGA)

Herri bereko borda, erreg. 1500. 746. 161.

BORDABERRIA

Hegoaldeko etxea, erreg. 19. 46, nomenklator 89 or.

BORDABERRIAZPIKOA

Herri bereko soroa.

BORDABERRIKOSAROBEA

Herri bereko iradia.

BORDABERRIONDOA

Herri bereko lurtsaila.

BORDABURUA

Herri bereko lurtsaila.

BORDABURUABASAGETA

Eldua aldeko gaztainadia.

BORDAGOIKOA

Herri bereko lurtsaila.

BORDAGORROTOLA

Herri bereko belardia. (60)

BORDAINGURUA

Herri bereko belardia, erreg. 756. 465. 130.

(59) *Bizkarlabaki* lurtsaila. *Bizkar-* (loma), *-labaki* (zanja, artiga, noval). *Laaki* (G-and-us) hiztaren erlazioan *barbecho* esanahia. C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 47 zenb. 61 or., 1862-ko abuztuaren 20-ean Migel Franzisko Ibarrola-k Pedro Jose Ibarrola-ri eragiketa zenbait.

(60) *Bordagorrotola* belardia. Andoain-en ere *Gorrotola* toponimoa. *Gorostola* baten aldagaia ez bada, oraingoz ezezaguna bere esanahia lehen osagaiari dagokionez. Aztergai dago.

BORDAKOSOROA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

BORDAKOTXOKOA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1140. 574. 158.

BORDALABAKI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1831 urtea. (61)

BORDALAUZOETA

Herri bereko borda, erreg. 287. 328. 26.

BORDALARRALDEA

Eldua aldeko borda, erreg. 49. 46.

BORDALDEA

Eldua aldeko gaztainadia, erreg. 26. 68. 124.

BORDAOLAZPE

Eldua aldeko borda, erreg. 50. 46.

BORDAONDOA

Herri bereko gaztainadia, erreg. 1168. 574. 267.

BORDAORIN

Herri bereko borda, erreg. 282. 308. 234.

BORDASAPAL

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 6 lib. 127 zenb. 118 or., 1890 urtea.

BORDATARI

Herri bereko zuhaitz-basoa.

BORDAIXO

Herri bereko baserria, C.HIP. (OGP-AR) 5 lib. 93 zenb. 81 or., 1856 urtea.

BORDATXOBURUA

Herri bereko belardia.

BORDATXURI

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

BORDATXURI EDO UNANBIDE

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1760 urtea. (62)

BORDATXURILABAKI

Herri bereko soroa, erreg. 1146. 574. 170.

BORDATXURIONDOA

Herri bereko laborelurra.

BORDAZAR

Herri bereko baserri eta laborelurra, nomenklator 89 or.

BORDAZARRA EDO MADARIAGA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 395 zenb. 240 or., 1730 urtea.

(61) *Bordalabaki* lurtsaila, CHIP. (OGPAR) 4 lib. 75 zenb. 39 or., 1831-ko urrilaren 21.

(62) *Bordatxuri* edo *Unanbide* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 1 or., 1760-eko uztailearen 31-ean Sebastian Labaien-ek Tolosa-ko Santa Klara komentua-ri 400 belo-dukak hipotekan hartzen. Unan (vaquero, *unain* baterik konposakeran monoptongapena ohizkoa delarik arrai(n) / *artzan-* (*artzanora*) *kasuetan bezala*. Ikus gure *Hitz konposatu eta eratorrien morfo-fonetika*, 150-151 or.

BORDAZARRONDOA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1599. 831. 179.

BORDAZARRALABAKIA

Herri bereko iradia, erreg. 1588. 831. 179.

BORDAUSANDIAGA EDO KARAKASANEA EDO TORREALTA EDO TORREA DE LOS ARUNALDES (?)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 7 zenb. 3 or., 1741 urtea.

BUENA ESTRELLA

Tranpazpi aldeko mea edo mina.

BUENABISTA

Herri bereko baserri eta laborelurra, nomenklator 89 or.

BULATZISORO

Herri bereko soroa.

BULAZIA (ULAZIA)

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or., (63)

BURUSA EDO BURUKO

Herri bereko iradia, erreg. 714. 437. 190.

BURUTZA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

BUSTINSORO EDO GREZIENA (GOIKOA) EDO GREZIENA (AUNDIA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 351 zenb. 208 or., 1709 urtea.

BUSTINSORO EDO ZAPATARTEGI EDO ZAPATARITEGI EDO ZAPATAGITEGI

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 168 zenb. 144 or., 1770 urtea.

BUSTINSORO EDO BEKOTABERNA

Herri bereko lurtsaila, IND. (OGPAR) 1747 urtea.

BUSTIÑARENLABAKIA

Herri bereko belardia.

BUSTINSORO EDO ZAPATEITEGI (ZAPATARITEGI EDO ZAPATATEGI)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1770 urtea. (64)

BUZTINSORO

Herri bereko soroa, erreg. 1697. 890. 236.

BUZTIÑANEA

Ekialdeko etxea, erreg. 16. 57. 107.

CERTIFICO

Herri bereko mea edo mina.

DANBOLIN

Herri bereko lurtsaila, nomenklator 89 or.

(63) *Bulazia* baserria. *Ulazia* ere konstatatzeak *Bulazia* sekundariotzat jotzera makurtzen gaitu. Gorago *Bulatizisoro*.

(64) *Bustinsoro*, *Zapataitegi*, *Zapataritegi* edo *Zapatategi* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 168 zenb. 144 or., 1770-eko azaroaren 19.

DANBOLIN EDO BIDABE

Herri bereko baserria.

DANBOLINEKOATARIA

Herri bereko lurtsaila.

DANBOLINENEA

Herri bereko etxea, erreg. 176. 246. 81.

DANBOLINGOATARIA

Herri bereko lurtsaila.

DANBOLINITURRIA

Herri bereko laborelurra.

DANBOLINZABALEGI

Herri bereko belardia.

DANBOLINENEA EDO TXINTXILLENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1. 727 urtea. (65)

DANBORENESORO

Herri bereko laborelurra.

DEMASIA EDO BUENA ESTRELLA

Herri bereko mea edo mina, erreg. 343. 373. 7.

DEMASIA EDO DUDOSA

Herri bereko mea edo mina, erreg. 385. 398. 1.

DEMASIA EDO EL GRAN COMPLEMENTO

Herri bereko mea edo mina, erreg. 346. 373. 26.

DEMASIA EDO CASUALIDAD

Olizar aldeko mea edo mina, erreg. 312. 356. 45.

DEMASIA EDO «LO QUE DIOS QUIERA»

Herri bereko mea edo mina.

DEMASIA EDO PREVISION

Herri bereko mea edo mina, erreg. 387. 398. 11.

DENDADITEGI

Herri bereko lurtsaila, IND. (OGPAR) 1681 urtea. (66)

DENDARIENEA, TIBURZIONEIA EDO DIBURZIONEIA (KALESA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1772 urtea. (67)

DENDARINEA

Herri bereko etxea.

(65) *Danboliñenea* edo *Txintxillenea* etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 577 zenb. 354 or., 1727-ko otsailaren 24-ean Manuel Ant. Mendizabal-ek Oñati-ko Santa Ana komentuari 100 beloi-dukak hipotekan hartzen. *Txintxilla* hitzak, besteen artean esanahi hauek: BN-s, R. lenteja lat. *lenti(cu)* lametik erromanikoaren bidez, S. cascabillo R-uzt. cucúbalo, planta medicinal. Cfr. LEEE (Latina eta erromanikoaren eragina euskaran), 273 or.

(66) *Dendaditegi* lurtsaila. *Dendari-* (tendero, r/d disimilapenaz), *-tegi* atzizkia. IND. (OGPAR) 2 lib. 403 zenb. 244 or., 1681-eko ekainaren 30-ean Ignazio Muñoz-ek eragiketa zenbait.

(67) *Dendarienea*, *Tiburzionea* edo *Diburzionea* (*Kalesa*) etxea. Ezpainkarien t/d gorketa/ozendura nahasketa. IND. (OGPAR) 1 lib. 68 zenb. 40 or., 1772-ko irailaren 9-an Manuel Salberridi-k Juan M. Irazusta-ri 1000 dukat hipotekan hartzen.

DENDARINEA EDO TXURDANEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 126 zenb. 74 or., 1728 urtea.

DENDARITE

Mendebaleko etxea.

DENDARITEGI

Herri bereko belardi eta etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 41 bis. zenb. 21 or. 1771 urtea.

DENDAZULOETA

Herri bereko belardia.

DEUZTA (?)

Herri bereko lurtsaila.

DIBURZIONEAKALESA EDO MARTINDENDARINEA

Herribereko baserria.

DOBLAZPI

Herri bereko lurtsaila.

DOMINGONEA EDO GOIENETXEA

Herri bereko baserria.

DOMINGOZURINEA

Herri bereko etxea, erreg. 224. 263. 204, nomenklator 89 or. 1774 urtea. (68)

DOMINTXIN

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or. (69)

DONMARTIBURUA

Ekialdeko etxea.

DONMARTINENEA

Herri bereko soro eta etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 454 zenb. 227 or. 1706 urtea.

DUDOSA

Herri bereko mea edo mina, erreg. 384. 373. 246.

EGI

Herri bereko laborelurra.

EGIBELZA

Herri bereko iradia.

EGIEDER

Herri bereko etxea.

EGIGOIEN

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 975 zenb. 584 or., 1789 urtea.

EGURKISA (EGUZKIZA)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 552 zenb. 231 or., 1829 urtea.

EGUZKIZA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

(68) *Domingozurinea* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 80 zenb. 46 or., 1774-eko uztailaren 3-an Martín Garziarena-k Juan Azkarraga-ri 60 beloi dukat hipotekan hartzen. *Domingozuri* toponimoan ohizkoak den *izengoiti* (mote) bat.

(69) *Domintxin* baserria. Baliteke ondorengo Donmartin (Donmartinenea)-ren bustidura eta asimilapen bokaliko goranzkoa duen aldaia izatea.

EGUZKIZAKOKORRALZARRETA

Herri bereko otadia.

ELAUNDEA

Herri bereko lurtsaila.

ELAUNDEAZPIKOA

Hegoaldeko baserria.

ELAUNDEGARAI

Herri bereko laborelurra.

ELAUNDEGARAIKOA

Hegoaldeko baserria, erreg. 9. 57.

ELAUNDESORO

Herri bereko soroa.

ELAUNDIALDEA

Herri bereko iradia.

ELAUNDIBEKOA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

ELAUNDIGOIKOA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

ELAZANDIAGA

Herri bereko mendialdea, erreg. 6. 68.

ELBERDIN

Herri bereko lurtsaila, erreg. 709. 437. 162, nomenklator 90 or., 1848 urtea. (70)

ELBERDINGOITURBURUA

Herri bereko hariztia, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 67 bis. zenb. 36 or., 1837 urtea.

ELBERDINGOITURRIONDOA

Herri bereko belardia.

ELBIRIZAR (?)

Herri bereko zuhaitz-basoa.

ELDARGAÑAGA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1853 urtea.

ELDUA

Herri bereko auzoa.

ELDARGAÑA (?)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1853 urtea. (71)

ELDUKOERROTA

Eldua aldeko errota.

ELDUMENDI

Herri bereko otadia.

(70) *Elberdin* etxea. «... y su hijo mayor Don Jose Lorenzo, vecinos de..., han dado en venta la casa denominada Elverdin con todos sus pertenecidos radicante en jurisdicción de la dicha villa de Berastegui, que fue adquirida por dicho Betolaza» (C.HIP. (OGPAR) 507 zenb. 346 or., 1848 urtea).

(71) *Eldargaña* (Eldugaña?) lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 5 lib. 147 zenb. 126 or., 1853-ko maiatzaren 19.

ELDUMENDI EDO MOKO

Herri bereko lurtsaila, erreg. 726. 437. 237.

ELDUMENDIBORDA

Herri bereko lurtsaila.

ELEIZATARIKOERLOA

Herri bereko laborelurra.

ELGORREAGABORDAONDOA

Herri bereko lurtsaila.

ELGORRIAGA EDO ELGORREAGA (ELORREAGA)

Hegoaldeko baserria, nomenklator 90 or., IND. (OGPAR) 1742 urtea. (72)

ELIZALDE

Herri bereko soroa.

ELIZATARIKOSOROA

Herri bereko soroa.

ELIZETXE

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

ELIZONDO

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 1804 urtea.

ELIZONDOA

Herri bereko soroa, erreg. 1425. 675. 192.

ELORDI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1180. 574. 248.

ELORDIAGA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra, (73)

ELORRIAGA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ELORRIETA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 272. 308. 102, IND. (OGPAR) 1772 urtea. (74)

ELORRIETABEKOA ETA GOIKOA

Herri bereko laborelurra.

ELOSUA

Herri bereko gaztainadi eta auzoa.

ELUSAGASTAÑARI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 278 zenb. 128 or., 1819 urtea.

ELUSANDIAGABARRENOLA

Herri bereko lurtsaila.

(72) *Elgorriaga* edo *Elorreaga* etxea. Bigarrego *Elorreaga* horrek abiabide aski gardena toponimo honetan *elorri-* (espino)-tik hasteko. Gure ustetan *Elgorriaga* ez da Elorriaga-ren metatesi bat baino, toponimoetan, behintzat. IND. (OGPAR) 1 lib. 51 zenb. 28 or., 1742-ko abenduaren 28-an Bartolome Ibarrola-k Hernani-ko monjeen komentuari 450 beloi-dukatan hipotekatan hartzen.

(73) *Elordiaga* zuhaixka-baso eta malkarra. *Elor-* (espino), *-di* tokizko atzizkia, *-aga* tokizko bigarren atzizkia ugaritasuna ere adierazten duelarik.

(74) *Elorrieta* lurtsaila. *Elorri* (espino), *-eta* atzizkia (espinal). IND. (OGPAR) 1 lib. 387 zenb. 199 or., 1772-ko maiatzaren 1.

ELUSANDIAGA

Herri bereko laborelurra. (75)

ELUSAUNDIALDEA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ELUSE

Herri bereko laborelurra.

ELUSEA (ELUTZEA)

Herri bereko baserria, erreg. 54. 46. 234, nomenklator 90 or.

ELUSENEA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (76)

ELUSENEA ETA BORDANARGA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 100 zenb. 60 or., 1699 urtea.

ELUSGASTAÑERI

Herri bereko lurtsaila, CHIP. (OGPAR) 1819 urtea. (77)

ELUZAUNDIAGABARRENOLA ETA IPARRAGIRREKOTARIA

Herri bereko txaradia.

ELUZZEA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 73 zenb. 39 or., 1810 urtea.

ELUZGAZTAÑADI

Herri bereko belardia, erreg. 1425. 675. 192.

ELUZGAZTAÑEGIA

Herri bereko lurtsaila.

ENARRIZ (ESNARRIZ?)

Herri bereko iradia, erreg. 82. 398. 65.

ENTERA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1037. 553. 175.

EPELETA EDO MEAKAKOBORDABURUA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 326. 356. (78)

ERDIBARRENA

Herri bereko belardia.

ERDIKOBIDEA

Herri bereko iradia.

ERDIKOERREKA

Herri bereko iradi eta erreka.

ERDIKOSOROA

Herri bereko soroa.

(75) *Elusandiaga* laborelurra. *Eluts-* (lugar sombrío), *-andi* (grande), *-aga* tokizko atzizkia.

(76) *Elusenea* etxea. «... y por resolución de la dicha junta se procedió ala venta de la casa de Elusenea en la dicha villa de Berastegi con los gravámenes que tenía y los cuarenta y cuatro» (C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 147 zenb. 188 or., 1845 urtea).

(77) *Elusgastañegi* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 278 zenb. 128 or., 1819-ko otsailaren 3-an Gabriel Lazkano-k Antonio Lazkano-ri jabetza saltzen.

(78) *Epeleta* edo *Meakakobordaburua* lurtsaila. *Meaka-* osagaiez datozen toponimoak beherago. *Epel-* (tibio, templado), *-eta* tokizko atzizkia (lugar templado).

ERDIKOSOROA EDO SOROLUZE

Herri bereko soroa.

ERLATEGIZARRA

Herri bereko lurtsaila. (79)

ERLETA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1034. 553. 109. (80)

ERLOA

Herri bereko laborelurra.

ERLOSAGABURUA EDO ERLOZABALBURUA

Herri bereko iradia, erreg. 820. 493. 100.

ERLOSIAGAKOGARALEKU

Herri bereko iradia. (81)

ERLOTXIKI

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ERLOZABAL

Herri bereko lurtsaila, erreg. 2. 191. 116, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 109 zenb. 51 or., 1841 urtea.

ERMINAUZKOA ETA ONUZKOA

Herri bereko belardia.

ERMIÑA

Herri bereko soroa.

ERRAMETA (ERRAMUETA)

Herri bereko soroa.

ERRAMUETA

Herri bereko soroa.

ERREDIGUNEA (ERREDIONEA)

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

ERREDIGUNEA EDO RODRIGORENA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 97 zenb. 58 or., 1692 urtea.

ERREDIONEA

Herri bereko baserria.

ERREGELABAKI

Herri bereko soroa.

ERREGENEA

Herri bereko etxea.

ERREKABELZA

Herri bereko lurtsaila. (82)

(79) *Erlategizarra* lurtsaila. Seguraski *erle-* (abeja), *-tegi* tokizko atzizkia, *-zarra* (viejo) osagaie-tatik. *Erlategi* c. colmena.

(80) *Erlata* lurtsaila. Toponimo hau goiko *Erlategi-ren* norabidean interpreta daiteke (lugar de abejas gisa). Baina *Erloeta* maizago toponimian. Ondoren *Erloa* (*erlo* G. lote, monte pelado y costanero). Ala ere, *erle* erroa hemen kontsideratzekoa da.

(81) *Erlosiagakogaraleku* iradia. Osagai probableak hauek: *erlo-* (lote, paraje pelado), (*e*)*si* (seto), *-aga* tokizko atzizkia, *-ko* deklinatiboa, *-garalekua* (lugar de helechos, *garo-tik*).

(82) *Errekabelza* lurtsaila. *Erreka-* (regata), *-belza* (negro).

ERREKAKOSOROA

Herri bereko lurtsaila.

ERREKALDE

Herri bereko lurtsaila; C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 367 zenb. 272 or., 1848 urtea.

ERREKALDEA EDO REKALDEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 457 zenb. 299 or., 1731 urtea.

ERREKALDEBURUA

Errekaldeburua aldeko soroa.

ERREKALDEKOBORDA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ERREKALDEKOBORDAONDOA

Herri bereko soroa.

ERREKALDENEA

Herri bereko etxea, erreg. 198. 226.

ERREKALDENEA EDO GURUZEAGA EDO REKALDE

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 636 zenb. 398 or., 1738 urtea.

ERREKALDENEKO BORDAZPIA

Herri bereko iradia, erreg. 227. 263. 231.

ERREKALDEONDOA

Herri bereko laborelurra.

ERREKAONDOA

Herri bereko lurtsaila.

ERREKAONDOKOSOROA

Berastegi aldeko soroa, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 25 bis. zenb. 35 or., 1862 urtea.

ERREKAZAR ETA ERREKALDEA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1488. 746. 1185.

ERREMENTARI

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 6 lib. 191 or., 1861 urtea.

ERREMENTARIA

Herri bereko etxea. (83)

ERRETORE

Ekialdeko etxea. (84)

ERRETOREBERRIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 162 zenb. 96 or., 1848 urtea.

ERRISAILBEKOA

Herri bereko gaztainadia.

ERRISAILERDIKOA

Herri bereko haritzia.

(83) *Errementaria* etxea. Herrero, lat. *ferramentarium-etik*.

(84) *Erretore* etxea. *Erretore* (cura párroco, rector lat. *rectorem-etik*, dardarkaria aurretiko ohizko protetikaz).

ERRISAILGOIKOA

Herri bereko zuhaitz-basoa.

ERRISAILL

Herri bereko gaztainadia. (85)

ERROTABURUA

Herri bereko belardia.

ERROTABURUKOSAGASTIA

Herri bereko belardia.

ERROTALDEA

Eldua aldeko soroa.

ERROTAPAREA

Herri bereko iradia.

ERROTAPRESAONDOA

Herri bereko laborelurra.

ERROTATARIA

Herri bereko lur landugabea.

ERROTATZEA

Herri bereko belardia.

ERROZARRENEA

Herri bereko baserria, erreg. 747. 465. 98.

ESIBURUA

Herri bereko gaztainadia, erreg. 802. 493. 47.

ESNARRIGOIA

Herri bereko lurtsaila. (86)

ESOIN

Herri bereko baserria, erreg. 245. 294. 149.

ESOINBERRI

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or., 1836 urtea. (87)

ESOINBERRIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 65 zenb. 38 or., 1727 urtea.

ESOINERDIA

Herri bereko baserria, erreg. 246. 294. 156.

ESOINZAR

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

ESOINZARRA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 65 zenb. 38 or., 1727 urtea.

ESOINZELAIA

Herri bereko soroa.

(85) *Errisail* gaztainadia. *Erri*- (pueblo, comunal), *-sail* (pieza, porción).

(86) *Esnarrigoia* lurtsaila. *Esnarri*- esne-arri (piedra de leche) osagaietatik. Hortik *Eznarrizaga* toponimoa, hemengoarekin batera. Cfr. *APV* 87 or.

(87) *Esoinberri* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 108 zenb. 89 or., 1836-eko urrilaren 13.

ESOINZELAIA ETA ETXEAZPIA

Herri bereko soro etabar, erreg. 113. 161. 243.

ESOLBIDE

Herri bereko lurtsaila.

ESTARTA

Herri bereko lurtsaila. (88)

ESTEBANEA EDO LATEGIZARRA

Herri bereko lurtsaila.

ESTEBANEAZARRA

Ekialdeko baserria, erreg. 21. 57.

ESTEBANENEABERRIA

Herri bereko etxea, erreg. 236. 308. 54.

ESTEBANLABAKI

Ainzerga aldeko lurtsaila.

ESTEBARENA, ESTEBANEA EDO SUTEGIA DE LOS OBINETAS

Herri bereko baserria, IND. (OGPAR) 2 lib. 356 zenb. 215 or., 1701 urtea.

ESTRATAKOSOROA

Herri bereko lurtsaila.

ETARTEBURUA

Herri bereko iradia, erreg. 808. 493. 63. (89)

ETEKIN

Herri bereko laborelurra. (90)

ETEKINBURUA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ETXABURUA

Herri bereko soroa.

ETXABURUA EDO LORENTXONEAZPIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 110 zenb. 52 or., 1841 urtea.

ETXAGIBEL

Herri bereko soroa. (91)

ETXEALAI

Herri bereko etxea, erreg. 1222. 610. 130.

ETXEATZEA

Herri bereko lurtsaila.

ETXEATZEA EDO ETXEATZEKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 269. 308. 88.

(88) *Estarta* lurtsaila. Lat. *stratam-etik*, gurean metatesia ematen delarik. Beste aldagai jatorra *estrata* (vericueto).

(89) *Etarteburua* iradia. *Etar-te -egi-arte* elementuetatik konposakeran egi-k *et-ematen* duelarik (*Ekoi-en*, *Ekondo* kasuetan gisa), *-burua* (cabezo, parte alta).

(90) *Etekin* laborelurra. *Etekin* (G-and-gab-us provecho, producto).

(91) *Etxagibel* soroa. *Etxa-* (*etxe-tik* azken bokalean apofoniaz), *-gibel* (parte de atrás).

ETXEATZEKO ETA ATARIKOSOROA

Herri bereko laborelurra.

ETXEATZEKOSAROBÉ

Herri bereko lurtsaila.

ETXEATZEKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 15. 68. 72.

ETXEATZEKOSOROA EDO ETXEATZEA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 731. 465.

ETXEAUNDIAGA, TXARDINEA, SAGARDIRENA, ETABAR

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1769 urtea. (92)

ETXEAURREA

Herri bereko soroa.

ETXEAURREA EDO SAGASTIZARRA

Herri bereko soroa.

ETXEAURREKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 310, 356. 31.

ETXEAZPIA

Berastegi aldeko soro eta lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 25 bis. zenb. 35 or., 1862 urtea.

ETXEAZPIA EDO ATARIKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 267. 308. 78.

ETXEAZPIA ETA ETXEBURUA

Herri bereko soroa.

ETXEAZPIA ETA URLONDO

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1596. 831. 200.

ETXEAZPIKOSOROA

Herri bereko laborelur eta soroa, C.HIP. (OGPAR) 5 lib. 178 zenb. 150 or. 1857 urtea.

ETXEAZPIKOSOROTXIKIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1196. 610. 17.

ETXEBERRIA

Herri bereko baserria, erreg. 7. 83. 50.

ETXEBERRIA EDO GARAIBURU

Oriene aldeko baserria.

ETXEBERRIARISTIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 528 zenb. 324 or., 1672 urtea.

ETXEBERRIBELAZEA

Herri bereko belardia.

ETXEBERRIBURUBA EDO ETXEBERRIALDEA

Herri bereko lurtsaila.

(92) *Etxeauendiaga, Txardinea, Sagardirena, etab. Txardirena, itxuraz, Sagardinena-ren* aldagai bustia.

ETXEBERRITZENOALDEA (?)

Herri bereko belardia.

ETXEBURUA EDO ETXEAUREA

Herri bereko soroa.

ETXEBURUKOGAZTAÑADIA

Herri bereko zuhaitzi eta gaztainadia, erreg. 1237. 648. 39.

ETXEBURUKOGAZTAÑADIA ETA ETXEBURUA

Herri bereko lurtsaila.

ETXEBURUKOSOROA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 40. 398. 78.

ETXEGIÑENENKOETXEONDOA

Herri bereko soroa, erreg. 1479. 746. 98.

ETXEKOAZPIA

Herri bereko laborelurra.

ETXENAGUSIA

Eldua aldeko baserria, IND. (OGPAR) 2 lib. 356 zenb. 215 or., 1701 urtea. (93)

ETXENAGUSIATARIA

Herri bereko lurtsaila.

ETXEONDOA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 8 lib. 524 zenb. 558 or., 1893 urtea.

ETXEONDOAUNDIA

Herri bereko soroa.

ETXEONDOKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 761. 465. 172.

ETXEORDEA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 297 zenb. 184 or., 1848 urtea.

ETXEORDEA EDO ETXEBORDEA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 663 zenb. 418 or., 1775 urtea.

ETXEORDEKOSOROAZPIA

Herri bereko laborelurra.

ETXETXIKIA

Berastegi aldeko baserria, erreg. 20. 119, IND. (OGPAR) 2 lib. 640 zenb. 401 or., 1755 urtea.

ETXETXO

Hegoaldeko baserria, erreg. 22. 57, nomenklator 90 or.

ETXETXOAZPIA

Herri bereko soroa.

ETXETXURIA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (94)

(93) *Etzenagusia* baserria. *Etxe-* (casa), *-nagusi* (principal) *Kalenagusi*, *Eliznagusi* kasuetan bezala. 1283-an *Nagussi* (Iratxe, Naf.).

(94) *Etzetxuria* etxea. «... el fiador Exharren la llamada Bengoechea con los suyos y el segundo Iparragirre la suya denominada Echechuria también con sus pertenecidos radicantes en la prenotada villa de Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 87 zenb. 74 or., 1845 urtea).

ETXEZARRA

Eldua aldeko etxea.

ETXEZARRI (?)

Eldua aldeko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 426 zenb. 259 or., 1735 urte.

ETXURRI

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1858 urtea.

ETZILLA (ERTZILLA?)

Herri bereko zuhaitz-basoa.

EULLIKO

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

EZAMINADORENA

Herri bereko baserria, erreg. 813. 493. 75.

EZKELUZ

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 113 or., 1817 urtea.

EZNARRIZ

Herri bereko lurtsaila. (95)

EZPELETA

Herri bereko baserri eta soroa, nomenklator 90 or., 1848 urtea. (96)

EZTETA (?)

Herri bereko lurtsaila.

FELIZESORO

Herri bereko laborelurra.

FERRERIA

Herri bereko burdinola.

FLORENTINA

Herri bereko mea edo mina.

FORROBIDE (?)

Herri bereko lurtsaila.

FRAIKUSAGASTI (FRAISKUSAGASTI)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 9 lib. 499 zenb. 577 or., 1854 urtea. (97)

FRAILELABAKI

Herri bereko otadia.

FRAISKUSAGASTI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1854 urtea.

FRANZISKO

Herri bereko mea edo mina.

GALARRETA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra. C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 75 zenb. 40 or., 1810 urtea. (98)

(95) *Eznarriz* lurtsaila. Ikus gorako *Esnarrigoia* toponimoan esana.

(96) *Ezpeleta* soroa, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 210 zenb. 142 or., 1848-ko abuztuaren 11.

(97) *Fraiskusagusti* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 9 lib. 499 zenb. 577 or., 18.54-eko urtarrilaren 18.

(98) *Galarreta* zuhaixka-basoa eta malkarra. *Galar-* (leño muerto en el mismo árbol), —*eta* tokiz-ko atzizkia.

GALBARIOTA

Galbariota aldeko soroa.

GALTZADABARRUTIPUSKA

Herri bereko lurtsaila.

GALTZAONDO (GALTZADAONDO)

Herri bereko belardia.

GALZADABURUA

Herri bereko soroa.

GALZADABURUA EDO GORRITXIKIABEKOA

Herri bereko soroa.

GALZADAPEA

Herri bereko iradia.

GALZADAZPIA

Herri bereko soroa.

GALZARAZPIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 440 zenb. 344 or., 1849 urtea.

GANGA EDO GANGARA

Herri bereko belardia, erreg. 330.356. 167. amil. 17 ord. zenb.

GARAIALDE

Herri bereko baserria.

GARAIBURU

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

GARAIBURU EDO ETXEBERRIA EDO GAIALDEBURU

Ekialdeko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 226 zenb. 160 or., 1773 urtea.

GARAIBURUKOBORDAONDOA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

GARAIKOETXEA

Herri bereko baserri eta etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 97 zenb. 18 or., 1771 urtea.

GARAKOETXEABERRI

Herri bereko etxea.

GARALEKU

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

GARALEKUAUNDIA

Herri bereko iradia.

GARALEKUERREKA

Herri bereko erreka eta iradia.

GARALEKUTXIKI

Herri bereko iradia.

GARALEKUZELAIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1267. 648. 1.

GARINBURU

Herri bereko baserria.

GARMENDIAZPIA

Herri bereko iradia.

GARRANZENA (TXIKIA) EDO ATANASIO (GORRONZENE?)

Herri bereko etxea.

GARRATXIKI

Herri bereko laborelurra.

GASTAÑADIBERRIA

Herri bereko baserria, erreg. 29. 96. 177.

GASTAÑAGA

Herri bereko gaztainadi eta belardia, erreg. 1153.574. 136.

GASTIASORO

Herri bereko gaztainadi, etabar, erreg. 996.553.67.

GAZPIO

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

GAZPIOSOKO (?)

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 599 zenb. 248 or., 1832 urtea.

GAZTIOSORO

Herri bereko belardia.

GAZTANEDIBERRIA

Herri bereko baserria, erreg. 1259.610.290.

GAZTANEDIETA

Herri bereko gaztainadia.

GAZTAÑABERRIKOBORDAONDOA

Herri bereko belardia.

GAZTAÑABERRIKOBORDAZPIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

GAZTAÑABERRIKOGARALEKUA

Herri bereko lurtsaila.

GAZTAÑADIBERRIA

Herri bereko iradia.

GAZTAÑADIBERRIKOBORDAONDOA

Herri bereko belardia, erreg. 1274.64825.

GAZTAÑADIBERRIKOBORDAZPIA

Herri bereko iradia, erreg. 1165.574.216.

GAZTAÑADIBERRIKOETXEAZPIETXEBURUA

Herri bereko lurtsaila.

GAZTAÑADIETA

Herri bereko zuhaiztia.

GAZTAÑADIZABAL

Herri bereko gaztainadi eta iradi, erreg. 7811.465.229.

GAZTAÑERIBERRIA EDO ARRIAGABERRIA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 342 zenb. 154 or., 1820 urtea.

GAZTAÑONDO

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1847 urtea. (99)

GAZTAÑONDOBERRIA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 52 zenb. 30 or., 1810 urtea.

GAZTAÑONDOETXEAZPIA

Herri bereko laborelurra.

GAZTEASORO

Herri bereko zuhaitz-basoa.

GAZTELUNEA

Mendebaleko baserria, nomenklator 90 or., IND. (OGPAR) 1709 urtea. (100)

GAZTELUNEKOA

Herri bereko laborelurra.

GAZTELUNGOETXE

Herri bereko laborelurra.

GAZTELUPE

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1213.610. 101.

GAZTELUPEKOSOROA

Herri bereko laborelurra.

GAZTELUSAEKOSORONDA (?)

Herri bereko iradia.

GEIZETAKOZABALA

Herri bereko belardia, erreg. 1354.648.248. (101)

GEIZETAZABALA

Herri bereko belardia.

GERASINEKO EDO ILLARREGI (GREZIENEA EDO GRAZINEA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1761 urtea. (102)

GESATARI

Herri bereko lurtsaila.

GETXO

Beibategi aldeko mea edo mina, erreg. 336.356. 201.

GOIA

Herri bereko iradia.

GOIA ETA ANAKAR

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

(99) *Gaztañondo* etxea. «... sobre la parte que les toca por sus legítimas, en representación de sus padres Andres y Maria Josefa de Lizarza, ya difuntos en la casa nombrada Gaztañondo, con sus tíos José de Lizarza, y Miguel de Saizar, todos vecinos de la villa de Berastegui» (CHIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 470 zenb. 324 or., 1848 urtea).

(100) *Gaztelunea* baserria, IND. (OGPAR) 2 lib. 243 zenb. 134 or., 1709-ko irailaren 21.

(101) *Geizetakozabala* belardia. Geizeta, seguraski, gerezieta-ren laburdura (cerceEDA) bi hizkuntzetan lat. *eta* atzizki bera dagoelarik. Cfr. LEEE, 275-77 or.

(102) *Gerasineko* edo *Illarregi* (*Grezienea* edo *Grazienea*) etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 36 zenb. 18 or., 1761-eko azaroaren 12-an Juan Zabala-k Manuel Joakin Aiestaranbarrena-ri 136 beloi-dukak hipotekan hartzen. Hemengo *Grazinea* iturritz *Garzia/Garziaenea-tik* dator.

GOIAGOIKOA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

GOIALDE

Herri bereko iradia.

GOIENETXEA

Eldua aldeko etxea, erreg. 4. 83. 33, nomenklator 90 or.

GOIENETXEANSONE

Herri bereko etxea.

GOIKOBARATZA

Herri bereko belardia.

GOIKOBORDA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

GOIKOETXEA EDO IKAZKINENEA

Eldua aldeko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 42 zenb. 22 or., 1771 urtea.

GOIKOITURRIETA

Herri bereko belardia.

GOIKOLABAKIA

Herri bereko zelai eta otadia, erreg. 757. 465. 132.

GOIKOSOROA

Herri bereko soroa.

GOIN

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

GOLDIZGAIN

Herri bereko lurtsaila.

GOROSTARZU

Herri bereko borda, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 197 zenb. 155 or., 1845 urtea.

GOROSTIA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

GOROSTIDINEA

Herri bereko etxea.

GOROSTIZU

Hegoaldeko baserria, erreg. 90. 161. 61, nomenklator 90 or.

GOROSTONDO

Herri bereko laborelurra.

GOROZMENDI

Herri bereko lurtsaila. (103)

GORRANZENA EDO TXITXITONEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 102 zenb. 61 or., 1670 urtea.

GORRIENEA EDO GORRIENEA (AUNDIA) EDO NAPARRENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 7 zenb. 3 or., 1741 urtea.

(103) *Gorozmendi* lurtsaila. Seguraski, *goros/gorosti-* (acebo), *-mendi* (monte) osagaietatik.

GORRINEATXIKI (GORRIENEA (TXIKI))

Plaza aldeko etxea, erreg. 4.68.16. C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (104)

GORRINEAUNDIA

Herri bereko etxea, erreg. 3.68.11.

GORRITXIKI

Herri bereko soroa, erreg. 740.465.42.

GORROTOLA

Herri bereko zuhaiztia, C.HIP. (OGPAR) 1862 urtea. (105)

GRAZINEA

Ekialdeko baserri eta lurtsaila, erreg. 96.161.117.

GUARDAETXOLA

Herri bereko etxea, nomenklator 90 or.

GILLERMO

Muarritxiki aldeko mea edo mina.

GURUTZEKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 1229.610.156.

GURUTZEKOSOROA, ALDAPA, SOROLUZE, BAZTARZARRA

Herri bereko baserri eta lurtsaila.

GURUZEAGA

Herri bereko etxea.

GURUZETA

Herri bereko iradia.

HOSPITALZORRO (-SORO?)

Herri bereko soroa. C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 177 zenb. 80 or., 1843 urtea.

IAKUNEZ (BERRIA EDO MAISTETEGI)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1743 urtea.

IAROLA (IRAOLA?)

Herri bereko soroa, IND. (OGPAR) 1695 urtea.

IASO (ISASO, IRASO ?)

Herri bereko lurtsaila.

IASOROA

Herri bereko soroa, IND. (OGPAR) 10 lib. 226 zenb. 290 or., 1695 urtea.

IAULONDO (JAULONDO)

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 5 lib. 29 zenb. 23 or., 1856 urtea.

IBARROLA

Herri bereko lurtsaila.

IBINGOERREKA

Herri bereko erreka, zuhaixka-baso eta malkarra.

(104) *Gorrienea* (txiki) etxea. «.. vecino que fue de la villa de Berastegui por la suma de trece mil ochocientos sesenta y siete reales de sus tasación y resuelto su enagenación ha vendido a...» (C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 136 zenb. 109 or., 1845 urtea).

(105) *Gorrotola* zuhaiztia, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 42 zenb. 56 or., 1862.ko maiatzaren 29.

IBINGOERREKALDEA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1609.831.230.

IBIUR

Herri bereko lurtsaila.

IELZA EDO ITELZA EDO IGUTXA

Herri bereko lurtsail eta etxea, IND. (OGPAR) 1757 urtea.

IGARALDE

Herri bereko baserria, nomenklator. 90 or.

IGARALDE EDO IERALDE

Herri bereko baserria, IND. (OGPAR) 2 lib. 41 zenb. 24 or., 1647 urtea.

IGARRETA

Herri bereko iradia (106)

IGARZA

Herri bereko iradia, erreg. 398.398.119.

IGARZETA ETA URTXABALETAK

Herri bereko iradia.

IGELSA (IGELTZA)

Herri bereko borda, erreg. 1115.574.90, nomenklator 90 or. (107)

IGELSABURUA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1135.574.148.

IGELSAGASTAÑADI

Herri bereko gaztainadia, erreg. 10.83.

IGELSAKOATARIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1118.574.96.

IGELSAONDOA

Herri bereko soroa.

IGELSAZAR EDO ZURIKINGOATARIA

Herri bereko lurtsaila.

IGELSAZPIA

Herri bereko belardia.

IGELTZA EDO IGUTXA

Herri bereko baserria.

IGELZAGAZTAÑADI (IGELSAGAZTAÑADI)

Herri bereko iradia, C.HIP. (OGPAR) 1843 urtea. (108)

IGELZALABAKI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 305.328.225.

IGELZATXIKI

Herri bereko belardi eta gaztainadia.

(106) *Igarreta* iradia. *Igar/i(h)ar-* (yerto, marchito), *-eta* tokizko atzizkia.

(107) *Igelza* borda. Agian, *igel-* (rana) errotik, *-za* ugaritasunezko atzizkia. *Igeltsu* (*yeso*), auzaz, kontsideratzekoa da, baina ez dugu oso zihurtzat jotzen.

(108) *Igelzagaztañadi* gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 191 zenb. 88 or., 1843-ko irailaren 27.

IGELZAZULOETA

Herri bereko iradia.

IGERALDE

Hegoaldeko etxea.

IGERATEGI

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra. (109)

IGESALDEBURUA (IGELTZALDEBURUA)

Herri bereko belardia.

IGOLA (IRAOLA)

Herri bereko soroa, erreg. 1143.574.164.

IGUAL

Herri bereko mea edo mina, erreg. 638.418.43.

IKAZGINENEA

Eldua aldeko baserria, erreg. 37.83.217. (110)

ILARREGILABAKI

Herri bereko lurtsaila. C.HIP. (OGPAR) 9 lib. 499 zenb. 577 or., 1854 urtea. (111)

ILLARREGINEA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 325.356.141, IND. (OGPAR) 2 lib. 154 zenb. 88 or., 1735 urtea.

ILLEGI (ILLARREGI?)

Herri bereko belardia.

INARROLA

Herri bereko belardi eta malkarra.

INSAGAR

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 589 zenb. 244 or., 1831 urtea.

INSAUSTI

Herri bereko soro eta belardia.

INTURIA

Herri bereko burdinola, mendialde eta lurtsaila, IND. (OGPAR) 1762 urtea. (112)

INTXAURDI

Herri bereko zuhaitz-basoa.

INTXAURRONDO

Ekialdeko baserria, nomenklator 90 or.

(109) *Igerategi* zuhaixka-baso eta malkarra. Gure ustetan *Igara*- errotik *erota* adieraziz. *Igara/Igera* euskualde guzti honetan *erota* izen latinoa baino zaharragoa toponimoetan.

(110) *Ikazginenea* lurtsaila. *Ikatz*- (carbón), *-gin* egiteko bat adierazten duen atzizkia. Cfr. *Origen y desarrollo de la sufiación euskérica*, 128 or. Baita *R.M. Azkue-Morfología Vasca I*, 76-78 or. *Ikazginenea-k*, beraz, «casa del carbonero» adierazten du.

(111) *Illarregilabaki* lurtsaila. *Illar* (AN, Lakoiz. B-ar-mond-oiñ, brezo, nahiz-eta eskualde honetan *illar* gaur «arveja cuadrada» eta «guisante» adierazteko gehiago erabili. Toponimioetan, ala ere, *txillar-ak* «brezo» esan nahi du, gehienetan). *-Egi* tokizko atzizkia, *-Iabaki* (noval, artiga).

(112) *Inturia* burdinola, mendia, etab. Hau da eskualde honetan burdinola edo ferrola sonatue-netakoa. IND. (OGPAR) 2 lib. 596 zenb. 366 or., 1762-ko azaroaren 26-ean San Millan Markesak Urretxuako Jose Iturbe-ri 1084 beloi-dukak hipotekan hartzen.

INTXAURRONDO EDO IRAZABAL EDO IRAZABAL (AZPIKOA) EDO
IRAZABALGAÑA

Herri bereko lurtsaila, IND. (OGPAR) 1699 urtea.

INTXORDI (INTXAURDI?)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1469.890.94.

INTXUENA

Hegoaldeko baserria.

INTZEKOATARIA

Herri bereko soroa, erreg. 918.515.121.

INTZULTZETA

Herri bereko lurtsaila.

INZA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or. (113)

INZA EDO JUANTXONEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1640 urtea.

INZALABAKI

Herri bereko belardi eta laborelurra.

INZASBURU

Herri bereko otadia.

INZASORO

Herri bereko lurtsaila.

INZAZPIKOA

Hegoaldeko etxea.

INZELAI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 127 zenb. 62 or., 1813 urtea.

INZIAR (INZIBAR)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1854 urtea. (114)

INZIBAR

Herri bereko belardia.

IOLA (IGOLA, IRAOLA?)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1050.553.201. (115)

IOTA (IROTA?)

Herri bereko lurtsaila.

IPARRAGIRRE

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

(113) *Inza* baserria. *I(h)i-* (junco) erroitik, *-za* atzizkiaz, *juncal* adieraziz). Konposakeran IN-formula, agian, **ini* protoera batetik. Beherago datorren *Izu* toponimoa ere familia honetakoa:Nafarroan *Hüça* Leire-n, XI-XII mendetan. Cfr. *APV* 99 or.

(114) *Inziar* lurtsaila. Seguraski, ondoren datorren Inzibar (Inza-ibar) toponimoaren laburdura. C.HIP. (OGPA) 9 lib. 427 zenb. 498 or., 1854-eko otsailaren 20.

(115) *Iola* iradia. Toponimo hau herri aunitzetan. Gaztelu-n *Iolagoikoa/Iolabekoa ira-* (helecho), *-ola* atzizkiaz (lugar de helechos, lugar de depósito de helechos). Maiz, r, disimilapenez, g bilakatzen da (*Irola/Igola*).

IPARRAGIRREBURUA

Herri bereko soroa.

IPARRAGIRREKOARRIA

Herri bereko basoa.

IPARRAGIRREKOARRIA EDO URKIZIKOGAÑA

Herri bereko mendialdea, erreg. 20.68.91.

IPINZA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1625.890.19. (116)

IPOLIÑO (IPULIÑO)

Herri bereko mendi eta iradia, erreg. 43.46.184.

IPOLIÑOZAR

Herri bereko iradia.

IPULIÑO

Herri bereko iradi eta zuhaixka-basoa.

IRARZAZABAL (IRAZAZABAL)

Herri bereko baserria, erreg. 37.57.172.

IRASASABAL (ERDIKOA)

Herri bereko lurtsaila, CHIP. (OGPAR) 3 lib. 243 zenb. 114 or., 1817 urtea.

IRASORO

Herri bereko laborelurra.

IRATEGI

Herri bereko iradia.

IRAZABAL

Maritxalar aldeko lurtsaila, nomenklator 90 or. (117)

IRAZABALABAKI

Herri bereko belardia.

IRAZABALBARRENA EDO ZABALETA EDO PASGINTXONES (?)

Herri bereko baserria.

IRAZABALERDIKOA

Herri bereko baserria.

IRAZABAL (GOIKOA)

Herri bereko baserria, IND. (OGPAR) 1774 urtea.

IRAZABALSOROA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 209.263.97.

IRAZUSTA

Herri bereko baserria.

IRIARTE EDO MARIBEROBINEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 17 zenb. 90 or., 1690 urtea.

(116) *Ipinza* lurtsaila. Bere etimologiaz beste herri askotan arituko gara. *Ipiñi*, **ibeni* erroetatik, *Ipindogi* toponimoaren norabidean «lugar de puesta o plantación» (*Ipenzallpinazar*, *Ipiñaburu* (Zea-nuri, Bizk.), *Ipintazelai* (Lizartza, Gip.).

(117) *Irazabal* lurtsaila. *Ira-* (helecho), *-zabal*. Gaur *garo* ezaguna den eskualdean ere toponimo zaharretan *ira-* da finkatuena, Euskal Herria guztiko geografia osoan bezala.

IRIGARAI

Ekialdeko baserria.

IRIGARAITXIKIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 143 zenb. 1736 urtea.

IRIGARAIETXEAZPIKO

Herri bereko laborelurra.

IRIGARAIKOERREKA

Herri bereko iradia, erreg. 34.57.106.

IRISAR

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 10 lib. 236 zenb. 316 or., 1854 urtea.

IRISKOKO (?)

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 133 zenb. 62 or., 1837 urtea.

IRIZAR

Herri bereko soroa.

IRIZOKO

Herri bereko zuhaitz-basoa.

IROLA (IRAOLA)

Herri bereko iradia.

IRUIN

Mendebaldeko baserri eta lurtsaila, nomenklator 90 or., (118)

IRUINBURU

Herri bereko belardi eta laborelurra.

IRULEGIETA

Herri bereko txaradia, C.HIP. (OGPAR) 1828 urtea. (119)

IRUMURRARIETA (IRUMUGARRIETA)

Herri bereko iradia.

IRUPAGOTA

Herri bereko iradia.

ISAA (ISASAGA?)

Herri bereko lurtsaila.

ISABEL

Herri bereko mea edo mina, erreg. 639.418.47.

ITURBE

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1626.890.22.

ITURRAIN

Herri bereko belardia.

(118) *Iruin* baserri eta lurtsaila. Beherago *Iruinburu*, L. Mitxelena-k dio: «Un derivado de (*h*)*iri* es probablemente *irun*: cf. *ilu(m)beritani*, Plinio, III, 24, actual *Lumbier* (Nav.), vasc. *Irunberri*... Apellidos: *Irube*, *Irumberry*, *Irun*, *Irunaga*». (APV 106 or.). Euskal toponimoetan, beraz, *irun-osa*-gaiaz izen aunitz.

(119) *Irulegieta* txaradia. (*H*)*iru(r)*, (1)egi atzizkia bigarren dardarkariaren disimilapenez. CHIP. (OGPAR) 3 lib. 524 zenb. 223 or., 1828-ko maiatzaren 5.

ITURRANGO

Iturrindoa aldeko zelaia. (120)

ITURRANGOITURRIONDOA

Herri bereko belardia.

ITURRAUN (ITURRAIN?)

Herri bereko belardi eta soroa, erreg. 329.356. (121)

ITURRAUNBURU

Herri bereko soro etabar.

ITURREGI

Herri bereko baserria, erreg. 294.328.76, nomenklator 90 or. (122)

ITURREGIETXEAZPJA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ITURREGISOROA

Herri bereko soroa.

ITURRI

Herri bereko belardia.

ITURRIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 402 zenb. 181 or., 1824 urtea.

ITURRIAGA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

ITURRIAGAONDOA

Herri bereko laborelurra.

ITURRIAGAPEA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

ITURRIALDEA

Herri bereko laborelurra.

ITURRIKOBASO

Herri bereko lurtsaila, erreg. 980.553.56.

ITURRIKOLABAKIA

Herri bereko belardia, erreg. 669.418.203.

ITURRIKOSOROA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 999.553.93.

ITURRIONDOA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 924.515.142.

(120) Iturrango zelaia. Hemen ere *-ain* diptongapenaren mono-optongapena arrain/arrAN, usain/usAN kasuetan gisa; gorago *Iturraun* (agian, *iturgain* batetik).

(121) *Iturraun* belardi eta soroa. Hemen, berriz, *Eldua/Elduaian*, *Berastegi* aldean, bereziki, *-aun* alternantzia. Batzutan, sudurkariaren presentziak suposatzen du euskaran diptongapen hori (gari-biro latinetik datozen hitzetan *Aingura* (lat. ancora), *Aingeru* (lat. angelum), *Aingira* (lat. angillam, gaskoineraren LL/r aldaketa fonetikoaz). Gorago *iruin irun* ordez (bigun/biguin gisa) sudurkari aurrean. Hemen ere N aurrean *-aran* kasuan arAUn diptongapena (Leizaran/LeizarA Un, Bidaran/*Bidar A Un*. *Iturraun* toponimoan, ala ere, gerta daiteke *Iturruin-en* aldaketa diptongala hutsa ematea (hots, *-au -ai* ordez).

(122) *Iturregi* baserria. *Itur-* (fuente); *-egi* izan daiteke *-(t)egi* atzizkia, eta, baita ere, *-egi* (ladera) izena. *Iturbegi*, berriz, «manantial» (*ojo defuente*, literalki).

ITURRIONDOKO

Herri bereko laborelurra.

ITURRIONDOLABAKIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 137.191.67

ITURRIAZOKOAUNDIA

Herri bereko laborelurra.

ITURRISA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 1012 zenb. 601 or., 1792 urtea.

ITURRITZA

Herri bereko laborelurra. —1—

ITURRITZAKOSOROA

Herri bereko laborelurra.

ITURRITZAKOSOROTXIKIA

Herri bereko laborelurra.

ITURRIZA (ITURRITZA)

Herri bereko soroa, erreg. 978.553.52. (123)

ITURRIZA EDO ASKAZAR

Herri bereko belardia.

ITURRIZAKOSOROA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1010.553.117.

ITURRIZAKOSOROAUNDIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1011.553.119.

ITURTXABAL

Herri bereko iradia.

ITURTXABALAZPIA

Herri bereko iradia, erreg. 1152.574.184.

ITXUNEA

Herri bereko soroa.

ITXUNEONDOA

Herri bereko baratza.

IZAGIRRETORREA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1673 urtea. (124)

IZAR

Herri bereko belardia. (125)

IZARKO

Herri bereko soroa.

IZARKOBELAZIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta zuhaitzak

(123) *Iturritza* laborelurra. Lehen osagaiaren azken bokalearen ohizko erorketaz *Iturtza* eta *Itur-tzaeta*. Bere esanahia «fontanal o lugar de muchas fuentes», *-za/tza* ugaritasunezko atzizkia.

(124) *Izagirretorrea* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 60 zenb. 33 or., 1673-ko martxoaren 10-ean Bartolome Gorostizu-k Maria Illarregi-ri 60 zilar-dukak hipotekan hartzen.

(125) *Izar* belardia. Probableki, gorago *Irizar-en* sinkopa hutsa.

IZARRARTE

Herri bereko lurtsaila.

IZKINDOLABAKI

Herri bereko belardia.

IZUN

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1785 urtea. (126)

IZURRAINBURUA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1841 urtea. (127)

JAKARENERROTA EDO ARROSI

Herri bereko errota.

JAKUNEA EDO USTOANEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1.768 urtea. (128)

JAKUNEABERRIA EDO MAIZTARTEGI

Herri bereko baserria, erreg. 203.263.50. (129)

JALONDO

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 411 zenb. 205 or., 1784 urtea.

JAILONDO (JALONDO)

Herri bereko soroa, erreg. 936.517.182, C.HIP. (OGPAR) 1784 urtea. (130)

JAUNDEGI

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

JAUREGI

Herri bereko lurtsaila.

JAUREGIBERRI

Herri bereko etxea.

JERONIMOLABAKI

Herri bereko zuhaixka-basoa.

JORRABIDE

Herri bereko soroa, erreg. 1555.831.77. (131)

JUANENEA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 919.517.124.

(126) *Izu* lurtsaila. *I- (ihi)*, -zu ugaritasuneko atzizkia (juncal), Hiçu Nafarroan 1140 urte alde-ra. Seguraski, Nafarroako *Izkue* (Oltza aranean) eta *Izko* erro beretik. Berdin *Iza* (Naf.), *Hiiça XI-XII* mendeetan. C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 417 zenb. 208 or., 1785-eko abuztuaren 20. Ondorengo *Izurrainburua* hemengo errotik.

(128) *Jakunea* edo *Ustonea* etxea. *Jakunea*, baliteke, *Jakobe/Jaku(b)e* (Santiago) baten errokoa izatea, nahiz-eta beranta izan. IND. (OGPAR) 1 lib. 100 zenb. 126 or., 1768-ko otsailaren 28-an Migel Ustoa-k Berastegi-ko ospitaleari 20 beloi-dukak hipotekan hartzen.

(129) *Jakuneaberria* edo *Maiztartege* baserria. *Maiztartege* osagai hauetatik: *maiztar-* (inquilino, lat. *ma(g)ister*, eta, kasu honetan nominatibotik, ezen-eta akusatiboko *magistrum* formulak behena-farrerazko (BN-am) *muistürü* ematen baitu, «carpintero» esanahiaz. Azken hitz hau etor daiteke *maistru* (BN-baig.), hau da, *muestro* erromanikotik, baina itxurazgoagoa deritzaigu lehen formula latinoa; gaztelania zaharrea *magistro-k maeso* (gurean *maisu*) eman zuen; -*tegi* atzizkia «casa de» esanahiaz.

(130) *Jaulondo* (Jalondo) soroa, IND. (OGPAR) 1 lib. 411 zenb. 205 zor., 1784-eko ekainaren 11.

(131) *Jorrubide* soroa. *Jorra-* (escardar), *-bide* (camino).

JAUNGOENEA

Herri bereko etxea, erreg. 1335.648.193, C.HIP. (OGPAR) 1776 urtea. (132)

JAUNGONEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 35 zenb. 22 or., 1610 urtea.

JUANITA

Herri bereko mea edo mina, erreg. 173.246.73.

JUANLOPEZENA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1665 urtea.

JUANLUZENEA

Mendebaleko baserri eta lurtsaila, 1847 urtea, nomenklator 90 or. (133)

JUANSANZENA (JUANSANZENA)

Herri bereko iparraldeko etxea, nomenklator 90 or., 1847 urtea. (134)

JUANSANZENEKOETXEBURUA

Herri bereko soroa.

JUANSANZBNESORO

Herri bereko soroa, erreg. 1700.890.245.

JUANTXO

Mendebaleko baserri eta lurtsaila.

JUANTXONEA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1000.553.95.

JUANTXONEKOSOROA

Herri bereko belardia, erreg. 1205.610.68.

JUANUSO EDO UGARANEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 240 zenb. 1736 urtea.

JULI EDO JULIANEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 796 zenb. 495 or., 1693 urtea.

JULIANENEA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 44 zenb. 58 or., 1862 urtea.

JUNTEA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

KALBARIO EDO ESOLBIDE

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 20 zenb. 12 or., 1808 urtea.

KALBARIOTA

Herri bereko soroa, erreg. 19.118.242.

KALBARIOTE

Herri bereko borda, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 587 zenb. 244 or., 1831 urtea.

(132) *Juangoenea* lurtsaila, Tolosa-ko erregistroan eta 1951-eko amilaramenduan *lurtsail* (tierra, terreno) gisa azaltzen den toponimo asko lehen baserri eta etxe ere izan da herri askotan. Etxe horiek desagertzean bertako lurra hartu du aspaldiko etxearen izena, logikoa den bezala. Beraz, kasu honetan etxearen lekukotza oso berandu arte etortzen da, eta aipaturiko fenomenoak alderantziz gertatzen. CHIP. (OGPAR) 2 lib. 751 zenb. 1776-eko urrilaren 25.

(133) *Juanluzenea* etxea. « en la que Miguel Azpiroz, Maria Cruz de Munita Padres de Pedro José hicieron en favor de este donación y mejora de tercio y quinto de la casa llamada Juanluzenea y sus pertenecidos radicante en jurisdicción de Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 291 zenb. 199 or., 1847 urtea). Hemen *-luz*e epiteto edo izengoiti baten urratsa.

KALBARIOTE EDO KALBARIOTA

Herri bereko soroa, erreg. 14.68.67.

KALERA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 42 zenb. 56 or., 1862 urtea.

KALESA

Herri bereko baserri eta soroa.

KALESAONDOA EDO KALESAZPIA

Herri bereko soroa.

KALPARSORO

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1209.610.76.

KALZADABURU

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 1862 urtea. (135)

KALZADAZPIA

Herri bereko soroa.

KAMINEROETXEONDOA

Herri bereko belardia.

KAMINERONDOA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

KAMIOAZPI ETA KAMIOBURU

Herri bereko belardi eta laborelurra.

KAMIOAZPIA

Herri bereko soroa, erreg. 1236.618.187.

KAMIOGAÑA

Herri bereko baratza.

KANPOSANTO

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 397 zenb. 179 or., 1823 urtea.

KANPOSANTUALDEA

Herri bereko laborelurra.

KANPOSANTUATZEA

Herri bereko soroa.

KANPOSANTUATZEBEKOA

Herri bereko laborelurra.

KANPOSANTUATZEGOIKOA

Herri bereko sagastia.

KANPOSANTUBORDAONDOA

Herri bereko laborelurra.

KANPOSANTUKOBORDAONDOA

Herri bereko lurtsaila.

(134) Juansanzena etxea. Bigarren osagaian, garbiri, *Sanz* deitura (apellido) itsasita. «... aportó dicho Jose Simon a dicho matrimonio con la Maizcurrena la casa nombrada Juan Sancena con todos sus pertenecidos libres de vínculo y ella trescientos ducados Navarros, tres camas y arreo correspondiente» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 414 zenb. 288 or., 1847 urtea).

(135) *Kalzadaburu* soroa, CHIP. (OGPAR) 7 lib. 25 bis. zenb. 35 or., 1862-ko otsailaren 1-ean Berastegi-ko epaitegiak Andres Obineta-ri 60 postura-neurri saltzen.

KANPOSANTUONDOA

Herri bereko soroa.

KAPAGINSOROBERRIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1743 urtea. (136)

KAPAGINTXO EDO ITURRITXO

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 43 zenb. 25 or., 1953 urtea.

KAPAGINTXOKOETXEAZPIA

Herri bereko laborelurra.

KAPAINTXO

Herri bereko baserria, nomenklator 89 or.

KAPAINTXOETXEAZPIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1197.610.44.

KAPAINTXOKOETXEAURREA (KAPAITXOKO)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1199.610.50.

KAPANGINTXOKOETXEAZPIA

Herri bereko lurtsaila.

KARAKASANEA

Ekialdeko etxea.

KARAKASANEATXIKIA

Ekialdeko etxea.

KARAKASENEA ETA ETXEONDOA

Herri bereko laborelurra.

KARRETERAONDUA

Herri bereko laborelurra.

KARROZI (?)

Herri bereko lurtsaila.

KASKAGORRI

Biskotx aldeko mea edo mina, erreg. 338.3.56.211. (137)

KASKAIN

Herri bereko lurtsaila.

KASOLAZ

Herri bereko iradia.

KASTIASORO

Herri bereko gaztainadia.

KASUALIDAD (CASUALIDAD)

Biskotx aldeko mea edo mina, erreg. 306.328.227.

(136) *Kapaginsoroberria* etxea, *Kapagin*- (AN-arak-oy, B.G-ber-orm, pelaire que trabaja en lana no lavada), -soro (heredad, campo), -*berria* (nuevo). *Kapagin* hitzak -*gin* atzizkia (*Ikazgiñenea*, *Pastagintxonea* (casa del pastelero) izenetan ere azaltzen dena). IND. (OGPAR) 2 lib. 169 zenb. 1743-ko ekainaren 5-ean Juan Elizalde-k Maria Antonia-ri Berastegi-n 50 beloi-dukak hipotekan hartzen.

(137) *Kaskagorri* mea. *Kaskagorri* (pelo rubio, eta «tipo ingenuo» zentzu exozentrikoaz); goiko *Juanluzenea* kasuan bezala, izengoiti baten aztarna. (Ikus *L. M. Mujika* «Exozentrikoen aztarnak euskal hiztegian». Eusko Ikaskuntza, Hizkuntza eta Lit. 2, 9-35 or.).

KATALAN

Eldua aldeko etxea.

KATALAN EDO KATALANEA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1771 urtea. (138)

KATALANGONDUA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

KIRIKI

Herri bereko lurtsaila.

KIRIKIKOAITZONDOA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

KIRISKIN

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 8 lib. 195 or., 1852 urtea.

KISKIN

Eldua aldeko soro eta gaztainadia.

KONDIZ (KONDITZ)

Herri bereko iradia.

KONEJUNEA

Herri bereko lurtsaila.

KONSTANZIA (CONSTANCIA)

Herri bereko mea edo mina.

KONSTANZIA ETA FE

Herri bereko mea edo mina.

KONZEJULABAKI

Herri bereko belardia. (139)

KONZESIONDO (?)

Leizaran aldeko lurtsaila.

KOPA

Herri bereko gaztainadia.

KOPASOROA

Herri bereko laborelurra.

KOROA

Herri bereko gaztainadia. (140)

KORRALZARRETA

Herri bereko lurtsaila. (141)

(138) *Katalan* edo *Katalanea*. Dударик gabe, *kataluniar* baten adierazpena, *Prasenea* kasuan «frantzesana» bezala. IND. (OGPAR) 1 lib. 187 zenb. 150 or., 1771-eko otsailaren 7-an Migel Mintegiaga-k Joakin Etxeberria-ri eragiketa zenbait.

(139) *Konzejulabaki* belardia. *Kontzeju-* osagaia duten lurtsail izenek «herri-hura» adierazten dute (gaz. concejo, udaletxea).

(140) *Koroa* gaztainadia. Latineko *coro(n)am-etik*, bokalearteko ohizko sudurkariaren erorketaz. Gure deituretan *Goroa*, *Goronaeta* iturri beretik.

(141) *Korralzarreta* lurtsaila. *Korral-* (gaz. *corral*) *-zar* (viejo), *-eta* tokizko atzizkia. Toponimian *corral* kontzeptua, aunitzetan, *korta* osagaiaz (*Korteta*, *Kortabari*, *Kortajarena*, etab.).

KORTEONDOA

Herri bereko laborelurra.

KRUZENA EDO LIZARRAGATXIKIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 49 zenb. 29 or., 1667 urtea.

KUATROSORO

Herri bereko soroa. (142)

LAARTE (LARRARTE)

Herri bereko iradia, erreg. 122.191.45.

LABAIENENEA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 953.517.236.

LABAKI

Herri bereko soroa, erreg. 95.161.107. (143)

LABAKIAUNDIA

Herri bereko laborelur eta otadia.

LABAKIBEKOIA

Herri bereko soroa, amil. 14 ord. zenb.

LABAKIBERRI

Herri bereko soroa, erreg. 18.83.104.

LABAKIBERRIA

Herri bereko laborelurra.

LABAKIGOIKOA

Herri bereko belardia.

LABAKILURRAK

Herri bereko soroa, erreg. 1271.648.13.

LABAKISARRA (LABAKIZARRA)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1861 urtea. (144)

LABAKITXOKO

Herri bereko borda, erreg. 366.373.128.

LABAKISORO

Herri bereko lurtsaila.

LABAKIZAR

Herri bereko belardi eta soroa.

LABAKIZARBURUA

Herri bereko iradia, erreg. 28.57.154.

LABAKIZARPIA (LABAKIZARPEA)

Herri bereko belardia, erreg. 11.308.66.

(142) *Kuatrosoro* soroa. Itxuraz, gaztelaniazko *cuatro* zenbakitik. Eibar-en ere *Sinkosia* gazt. cinco/sinco-tik Cfr. LEEE, 307 or.

(143) *Labaki* soroa. *Labaki* (*Laaki* Ataun-en), *lu-ebaki-tik* (tierra cortada), bere esanahia «artiga, noval, haza arada para sembrarla después».

(144) *Labakisarra* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 6 lib. 147 zenb. 149 or., 1861-eko apirilaren 13-an Berastegi-ko epaitegiak Jose Aranalderi 72 postura-neurri saltzen.

LABAKIZARRA

Herri bereko laborelurra.

LAKA

Herri bereko otadi eta iradia. (145)

LAKALABAKI

Herri bereko gaztainadia.

LANBERRI

Herri bereko belardi eta laborelurra.

LANBERRIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 339 zenb. 363 or. 1852 urtea.

LANBERRIBEKOA

Herri bereko laborelurra.

LANBERRIGOIKOA

Herri bereko laborelurra.

LANDOKI (LANTOKI?)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1811 urtea. (146)

LANGABE

Herri bereko belardia.

LANGAGORRI

Herri bereko lurtsaila.

LANGANEA

Herri bereko zuhaiztia.

LANGAONDO

Herri bereko belardia.

LANGARTXA (?)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1855 urtea. (147)

LANGEIZETA (?)

Herri bereko lurtsaila.

LANGETA

Herri bereko lurtsaila. (148)

LARMANDO

Herri bereko belardia, erreg. 5.83.42, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 242 zenb. 114 or., 1817 urtea.

LARRALDE

Herri bereko lurtsaila, erreg. 202.263.42.

(145) *Laka* otadi eta iradia. *Laka* hitzak onargarri den esanahi aunitz. Hona beste batzuen artean: AN, BNc, L-ain, S, almud, medida de granos, R, remolino de agua, AN-b, B-a-l-l-m-oñ BN-ald-s, Gc, R, maquila, pago de la molienda.

(146) *Landoki* lurtsaila. Bigarren osagaia, seguraski, *-toki* hitza sudurkari ondorengo ozenduraz (Lizartza-ko *IrainDoki* kasuan bezala).

(147) *Langartxa(?)* lurtsaila, CHIP. (OGPAR) 5 lib. 12 zenb. 9 or., 1855-eko maiatzaren 30.

(148) *Langetu* lurtsaila. *Langa-* (B-a-l-m, Gc. traviesa, leño largo y grueso, Gc. cancilla, puerta rústica. *-eta* tokizko atzizkia.

LARRAMENDI EDO ULEGI

Herri bereko soro eta belardia, erreg. 1177.574.237.

LARREMOTX

Herri bereko iradia. (149)

LARRETA

Herri bereko laborelurra.

LARREZUBIETA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra. (150)

LARREZURIGOIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

LARREZURITA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

LARREZURITAZPIA

Herri bereko iradia.

LARRONDOBELAZEZA

Herri bereko belardia.

LARTE

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 17 zenb. 11 or., 1808 urtea

LARTEKOAITZA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

LASAGATXAR

Herri bereko soroa.

LASEAGA

Herri bereko lurtsaila, CHIP. (OGPAR) 4 lib. 330 zenb. 239 or., 1848 urtea.

LASKAKO (LAZKAOKO?)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 984.553.64.

LASKOAIN

Herri bereko lurtsaila.

LASTADI

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

LASTADIKOATARIA

Herri bereko lurtsaila.

LASTARI (LASTADI)

Herri bereko baserria.

LATORREA EDO PATEROA EDO SATOREA (?)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 68 zenb. 40 or., 1772 urtea.

(149) *Larremotx* iradia. *Larre-* (AN, BN, G, L, S. pastizal, dehesa). Baita, kontutan edukitze-koa, batzuetan, beste hau: «tierra inculta; por extensión, soledad, desierto», *-motx* (corto, *mocho* erromanikotik).

(150) *Larrezubieta* zuhaixka-baso eta malkarra. Bigarren osagaian *-ubieta/zurieta* onarturik ere, historikoki konprobatzeko, agian, beheragoko *Larrezurita* (*Larrezurieta*) baidaitেকে.

LAUZETAKOLABAKIA

Herri bereko belardia. (151)

LAUZOETA

Herri bereko, CHIP. (OGPAR) 1845 urtea. (152)

LAUZETA EDO LABAKIBEKOA

Herri bereko lurtsaila.

LAUZATAKOLABAKIA

Herri bereko sarobeia.

LAZKAOKOSOROA

Herri bereko iradia.

LAZKAO

Herri bereko lurtsaila.

LEANDRITO

Herri bereko mea edo mina, erreg. 391.398.31.

LEARRALDE (LEGARRALDE)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 220.263.182.

LEGARRALDE

Herri bereko belardia, erreg. 374.373.189, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 310 zenb. 179 or., 1777 urtea.

LEGARRALDE EDO ZIPILLAN

Herri bereko iradia, erreg. 1235.610.177.

LEGARRENEA

Herri bereko lurtsaila.

LEIZARAN

Herri bereko mea edo mina, erreg. 319.356.87.

LEIZARAUN (LEIZAUN)

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra, C.HIP. (OGPAR) 1847 urtea. (153)

LERDO

Herri bereko lurtsaila, erreg. 685.437.57.

LERROA

Herri bereko soro, belardi eta txaradia, erreg. 1211.610.62.

LETABE

Herri bereko iradia.

(151) *Lauzetakolabakia* belardia. *Lauza-* (AN-arak-b, BN, Sal) losa, lat. *lausam-etik*, diptongapen zaharraz eta bokale arteko aurreortsaleaz), *-eta* tokizko atzizkia, *-labakia* (noval, artiga) Cfr. LEEE, 32,48 or.

(152) *Lauzoeta* lurtsaila. «. de aquella vecindad una heredad sembrada sita en el término llamado Lauzoeta jurisdicción común de ambas villas de cabida de veinte y nueve posturas de á cuatrocientos cuarenta y un pies cuadrados superficiales cada una» (C.HIP. (OGPAR) 58 zenb. 49 or., 1845 urtea).

(153) *Leizaraun* mendialdea (montazgo). «. adquisiciones hechas durante su consorcio una Borda de ganado en el término llamado Lordiz y las porciones de montazgos denominados de Leizaraun existentes en jurisdicción común las villas de Berastegui y Elduayen» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 291 zenb. 199 or., 1847 urtea) *-aran/ar A Un* amaieraz (diptongapena dela-eta). Ikus *Bidaraun* kasuan esaten genuena.

LETABEGOIKOA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 186.246.161.

LINDOZULOETA

Herri bereko belardia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 450 zenb. 202 or., 1826 urtea.

LINDOZULOETA ETA OSABALETAKO

Herri bereko belardia, erreg. 150, 226, 54.

LINDOZULUETA

Herri bereko belardi eta otadia, erreg. 50, 57, 214.

LINDOZULUETA EDO ANZIRGA (AINZIRGA)

Herri bereko otadi eta lur landugabea, erreg. 47.57.206.

LIZAR

Herri bereko laborelurra.

LIZARDI

Herri bereko iradia.

LIZARDITXIKI

Herri bereko baratza.

LIZARDOKI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1140.574.160. (154)

LIZARRAGA

Eldua aldeko soroa, erreg. 44.68.203, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (155)

LIZARRAGA EDO LIZARRAGA (AUNDIA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 35 zenb. 22 or., 1609 urtea.

LIZARRAGAKOZUBIONDOA

Herri bereko soroa.

LIZARRAGALDEA

Herri bereko lurtsaila.

LIZARRAGATXIKI

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 550 zenb. 230 or., 1829 urtea.

LIZARRAGATXIKIA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

LIZARRAGAUNDIA

Iparraldeko baserria, nomenklator 90 or.

LIZARRAKOZUBIONDOA

Herri bereko soroa.

LIZARRAGASORO

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 458 zenb. 205 or., 1826 urtea.

(154) *Lizardoki* lurtsaila. Baliteke osagaiak hauek izatea: *lizar-* (fresno), *-toki* (lugar), dardarkaria ondorengo ozendura zaharraz (Txillar *Degi* kasuan bezala).

(155) *Lizarraga* etxea. «... y demás individuos.. hicieron relación que contra su casa de Lizarraga, sita en la misma villa de Berastegui grabita un censo de cincuenta ducados de vellon de capital y diez y seis reales y diez y siete maravedies de redito anual» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 257 zenb. 201 or., 1845 urtea).

LIZARREGI

Herri bereko belardia.

LIZARRETA

Herri bereko zuhaitz-baso eta zuhaitzak.

LIZARZANEA EDO LUBELZA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 951.517.229. (156)

LOPEGARALEKUA

Herri bereko lurtsaila.

LORBIDETAKOZULOA

Eldua aldeko gaztainadi eta iradia. (157)

LORDIZ

Herri bereko mea edo mina.

LORDIZ, BAZTARROLA ETA URDANBIDE

Herri bereko zuhaizti eta txaradia, erreg. 369.373.153.

LORDIZBAZTARROLA

Herri bereko zuhaitz-baso eta zuhaixka-baso eta malkarra.

LORDIZDEMASIA

Herri bereko mea edo mina.

LORDIZTXIKI

Herri bereko borda.

LORENZENEA EDO LORENTXIONEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 65 zenb. 38 or., 1727 urtea.

LORENZIONEA

Herri bereko etxea, nomenklator 90 or.

LORENZIONEA EDO LUKASENEA

Herri bereko baserria, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 21 zenb. 9 or., 1833 urtea.

LOROTXIKI (?)

Herri bereko iradia.

LUBELZATXIKIA EDO MAGDALENGOENA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1769 urtea. (158)

LUBELZA (AUNDIA) EDO MITXOLOGUENA

Herri bereko lurtsaila, IND. (OGPAR) 1691 urtea.

LUBERA

Herri bereko belardia. (159)

(156) *Lizarzunea* edo *Lubelza* baserri eta lurtsaila. *Lubeltz* (G. tierra negra); eskualdean lur «onak» izen bera hartzen du.

(157) *Lorbidetukozuloa* gaztainadi eta iradia. *Lorbide-* (B, G, camino de acarreo, *lor* «viga o leño que se acarrea arrastrando» delarik), *-eta* tokizko atzizkia, *-zuloa* (agujero).

(158) *Lubelzatxikia* edo *Magdalengoenea* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 127 zenb. 13 or., 1769-ko apirilaren 1-an Juan Fr. Saizar-i M. Ignazio Eraso-k Berastegi-n eragiketa zenbait.

(159) *Lubera* belardia. *Lu-* (tierra, konposaketan *lur-aren* dardarkaria erortzen delarik), *-bera* (blanco). Azkue-k esanahi hauek: B-a-o, G-and-aya-us, tierra blanda, G, Arak. pedazos de tierra robados por la lluvia, B-o, montones de tierra para hacer hormigueros o quemadura.

LUKASBORDA

Iparraldeko baserria, erreg. 10.68.49., amil. 1 ord. zenb.

LUKASENEA

Iparraldeko etxea, erreg. 9.68.42.

LUKASENBERRI

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

LUKASENEZAR

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

LURBERRIA

Herri bereko belardia.

LUZENBURUA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 480 zenb. 211 or., 1826 urtea.

LUZURULURRAK (LUZULURRAK)

Herri bereko lurtsaila, amil, 21 ord. zenb.

MADALENGOENA

Herri bereko baserri eta lurtsaila.

MADRADITXIKI (?)

Herri bereko belardia.

MAIBURUNEONDOA

Herri bereko lurtsaila.

MAIDAUNDIA (?)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 172.246.

MAIKONEABURUA ETA SAGASTITXIKI

Herri bereko lurtsaila.

MAIKONEAETXEAZPIA

Herri bereko soroa.

MAIKONEAZPIKOSOROTXIKI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 998.553.91.

MAIKONEAZPIKOSOROTXIKIA

Herri bereko laborelurra.

MAIKONEBURUA

Herri bereko soroa.

MAITIA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 9 lib. 396 zenb. 468 or., 1854 urtea.

MAITONEA

Herri bereko laborelurra.

MAIZKURRENAZPIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 974.553.42.

MAIZKURRENEA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

MALDA ETA ARZUPIAGA

Herri bereko laborelurra.

MALDABARRO (MALDABERRO?)

Herri bereko zuhaitz-basoa.

MALDAUNDIA

Herri bereko lurtsaila. (160)

MALENGOSORO

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MALKAMINO

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

MALKAMINONDOA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 981.553.58. (161)

MALKARRA

Eldua aldeko belardia, erreg. 1039.553.179.

MALKORRA

Herri bereko harkaiztegia, erreg. 1475.746.86.

MANDOBE

Herri bereko zuhaitz-basoa.

MANTENASORO

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 62 zenb. 34 or., 1810 urtea.

MANTENUSORO

Herri bereko lurtsaila. (162)

MANTXIOLATXIKI

Herri bereko baserria, erreg. 639.418.158.

MANUELABAKI

Herri bereko soro eta belardia, erreg. 49.57.210.

MANZARRENA EDO LISESO

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 229 zenb. 129 or., 1664 urtea.

MANZIOLATXIKI

Herri bereko baratza.

MAÑIKONEA EDO ARESOARRENA (?)

Herri bereko etxea, erreg. 13.83.77.

MARIA FELICIAN

Herri bereko mea edo mina.

MARIALDAPA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MARIANA

Herri bereko mea edo mina.

MARIBERROBINEA

Hegoaldeko baserria, nomenklator 90 or.

(160) *Maldaundia* lurtsaila. *Malda-* (cuesta, gatz. falda-tik, cfr. LEEE 163 or.), *-aundia* (grande).

(161) *Malkaminondoa* lurtsaila, *Malkamino* gaztelaniako «malcamino»-tik. Toponimo kurios zenbait (*Pokopandegi* etxeizena gisa, eta meen edo minen izen gehienak) gaztelaniatik hartuta.

(162) *Mantenusoro* lurtsaila. *Mantenu-* (AN-b, alimento, G-db, paño para cubrir las tortas delgadas de maíz), *-soro* (heredad, campo).

MARIBERRUNEONDOA

Herri bereko soroa.

MARIEZKURRENEA

Herri bereko baserria, erreg. 62.149.47.

MARIKONEA

Herri bereko baserria, erreg. 256.294.221, nomenklator 90 or. 1848 urtea. (163)

MARIKONEKOETXEAZPIA

Herri bereko soroa, erreg. 958.517.249.

MARINELABAKI

Herri bereko laborelurra.

MARISKURRENEAZPIA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 5 lib. 126 zenb. 110 or., 1849 urtea

MARITONEA

Iparraldeko etxea. (164)

MARITONEA EDO AUSOLONDEGI (?)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1800 urtea. (165)

MARIZENEA

Herri bereko baserri eta lurtsaila.

MARIZENEATXIKIA

Herri bereko baserria.

MARKESORO

Herri bereko lurtsaila.

MARTIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 44 zenb. 26 or., 1604 urtea.

MARTINLABAKI

Herri bereko belardia.

MARTINTXONEA

Hegoaldeko baserria, erreg. 102.161.166.

MARTINTXONEA EDO SAGASTILLUN

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 211 zenb. 117 or., 1706 urtea.

MARTINTXURI

Herri bereko etxea, erreg. 36.136.102. (166)

MARTINZURI

Herri bereko lur landugabe eta baratza.

(163) *Marikonea* baserria. *Hemen-ko* delakoak, seguraski, txikiduraz-ko atzizkia adierazten du (hots, *Mariko* Maritxo-ren aldagaia). Beherago, berriz, -ro atzizkia (Maritonea). «... y para su responsabilidad hipoteco dicho Ibarrola dos casas suyas con sus respectivos pertenecidos llamadas Churionea y Mariconea radicantes en Berastegui, y para mayor abundamiento se constituyeron por sus fiadores simples D. Miguel Antonio Labayen Lizarraga y D. Juan Martin Olaechea vecinos asi bien de Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 521 zenb. 355 or., 1848 urtea).

(164) *Maritonea* etxea. Kasu honetan -ro txikidurazko atzizkia (cfr. Origen y desarrollo de la sufiación euskérica, 359-361 or.) *Juantorena*, *Otxotorena* kasuetan bezala.

(165) *Maritonea* edo *Ausolondegi* (?) lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 1079 zenb. 646 or., 1800eko abenduaren 19.

(166) *Martintxuri* etxea. -*Txuri* epitetoa, agian; izengoitia, *Kaskagorri* kasuan *gorri* bezala.

MARTITXURI

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 317 zenb. 189 or., 1723 urtea.

MARTITXURI (MARTINTXURI)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1769 urtea. (167)

MASKALDE

Herri bereko soro eta belardia.

MATIONEA (?)

Herri bereko belardia, erreg. 691.437.79.

MATXIENSOROETA (MATXINESOROETA)

Herri bereko luberri, erreg. 219.263.199.

MATXIKU

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 71 zenb. 41 or., 1755 urtea.

MATXIKUALDAMENEA

Herri bereko lurtsaila.

MATXIKUAURREA (PATXIKUAURREA)

Herri bereko etxea, erreg. 162.226. (168)

MATXIKUBELAUNGARAN EDO MATXIKUATZEA

Herri bereko baserria, erreg. 1638, 890, 58.

MATXIKU (GOIKOA)

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 1044 zenb. 617 or., 1796 urtea.

MATXIKUONDOA

Herri bereko laborelurra.

MATXIKUSOROA

Herri bereko belardia.

MATXIKUSOROETA (PATXIKUSOROETA)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (169)

MATXIKUZUBIONDOA

Herri bereko zuhaitz-basoa.

MATXINEA

Herri bereko baserria, erreg. 274.308.114, IND. (OGPAR) 2 lib. 234 zenb. 144 or., 1694 urtea. (170)

MATXINEABORDA

Herri bereko baserria, erreg. 273.308.106.

MATXINEBORDA

Herri bereko lur landugabe eta sarobeia.

(167) *Martitxuri etxea*, IND. (OGPAR) 1 lib. 144 zenb. 137 or., 1768-ko otsailaren 30-ean Agustín Garzirena-k Sebastian Labaien-i 150 beloi-dukak hipotekan hartzen. Goiko etxeizen bera.

(168) *Matxikuaurrea* etxea. *Pabikuaurrea-ren* aldagaia p/b ezpainkarien aldetatik. Cfr. LEEE, 162 ond.

(169) *Matxikusoroeta* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 146zenb. 116or., 1845-eko ekainaren 5.

(170) *Matxinea* baserria. *Martinea* izenaren aldagai bustia. Izen propioek jasaten dituzten bustidura fonetikoei buruz ikus artikulu hau: F. del Valle Lersundi: RIEV XXIV (1933) 176-181, XXV (1934) 192-154 or.

MATXINEKOATARIA

Herri bereko lurtsaila.

MATXINEKOATARIKOSOROA

Herri bereko lurtsaila.

MATXINEKOBORDAONDOA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MATXINEKOETXEAZPIA

Herri bereko lurtsaila.

MATXINEKOSOROA

Herri bereko soroa.

MEADI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1854 urtea (171)

MEAKA

Mendebaleko baserria, IND. (OGPAR) 1 lib. 9 zenb.5 or., 1732 urtea. (172)

MEAKABORDAONDOA

Herri bereko belardia.

MEAKANBORDAONDOA

Herri bereko belardia, erreg. 1079, 574, 7.

MEAKANEKO

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MEAKANEKOITURRIALDEA

Herri bereko iradia.

MEAKAZOKOMALDA

Herri bereko zuhaitz-basoa, (173)

MEASKOEGIA

Herri bereko mintegia, C.HIP. (OGPAR) 9 lib. 614 zenb. 710 or., 1854 urtea.

MENDEURKULLO (MENDIURKULLO)

Herri bereko belardia, erreg. 673.418.223. (174)

MENDIKOLLOKI

Herri bereko belardia.

MENDIKOLLOKIKOBELAZEA

Herri bereko lurtsaila, etabar.

(171) *Meadi* lurtsaila. Gure ustez, mea- (mina, lat. *venam-etik*), eta *-di* atzizkitik. Gerta daiteke ere *Meakadi* baten sinkopa izatea (beherago *Meaka*), bainan lehen interpretapena da hemen artezena.

(172) *Meaka* baserria. *Meaka/Me(h)aka* desfiladero, camino angosto.

(173) *Meakazokomalda* zuhaitz-basoa. *Meaka-* (desfiladero, camino angosto), *-zoko* (rincón) -*malda* (cuesta). Horrelako toponimoen kasuan (eta izendegi honetako kasu gehienetan) garbi dago toponimiak hiztegi altxor bikaina gordetzen duela. Gure hiztegien berrikuntza, dudarik gabe, toponimiaren kontsideraziotik etorri behar du. Hitz zaharkitu aunitz tokizenetan lekuko nabarmen gisa. *Toponimiara*, fonetika-aztarnak ez-ezik, elemendu lexikalak jasotzera bildu beharrean gara.

(174) *Mendiurkillo* iradia. Beherago *Mendiurkullo*. *Mendi-* (monte), *-urkillu* (B-o, horquilla de dos puas, *urkila* AN, Arak, B-mond-, Gc. L, horquilla, sostén de ramas demasiado cargadas de fruta).

MENDIONDO

Herri bereko lurtsaila.

MENDIURKILLO

Herri bereko iradia.

MENDIURKULLO (MENDIURKILLO)

Herri bereko belardia.

MILLENA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

MILLENEA

Herri bereko baserria, erreg. 286.328. 17, 1774 urtea (175)

MILLENEALDEKOSOROA

Herri bereko laborelurra.

MILLENEKOGAZTAÑETA

Herri bereko iradia, erreg. 57.149.13.

MINA BUENA ESTRELLA

Herri bereko mea edo mina.

MINA CASUALIDAD

Herri bereko mea edo mina. (176)

MINA CERTIFICO

Herri bereko mea edo mina, erreg. 742.465.53.

MINA DEMASIA

Herri bereko mea edo mina.

MINA DEMASIA EDO MANDEGI

Herri bereko mea edo mina, erreg. 746.465.88.

MINA EL GRAN COMPLEMENTO

Herri bereko mea edo mina.

MINA FRANCISCO

Herri bereko mea edo mina, erreg. 744.465.59.

MINA JUANITA

Herri bereko mea edo mina.

MINA KASKAGORRI

Herri bereko mea edo mina.

MINA LEIZARAN

Herri bereko mea edo mina.

MINA LORDIZDEMASIA

Herri bereko mea edo mina, erreg. 257.294.244.

(175) *Millenea* baserria, IND. (OGPAR) 1 lib. 78 zenb. 45 or., 1774-eko maiatzaren 23-an Juan Ign. Goienetxea-k Maria Mintegiaga Berrobi-koari 40 beloi-dukak hipotekan hartzen.

(176) *Mina Casualidad* mea edo mina. Esan dugunez, mea gehienen izenak *gaztelanietik* harturik. Nahiz-eta garaiko euskara bizkor egon, industrigintza-ren lehen aztarnak gaztelania ahaltuaren eskutik egingo dira, berriro etxeko mintzairari beraldiko iraina eginez. Bestalde, harrigarria Berastegi-ko zerrendan hamazazpi bat mina-izen jarraian topatzea. Eskualde honetako mea eta burdinolen garrantzia ukaezina izan da.

MINA SAN ANTONIO

Herri bereko mea edo mina.

MINA SAN IGNACIO

Herri bereko mea edo mina.

MINA SAN LORENZO

Herri bereko mea edo mina.

MINA SANTA FILOMENA

Herri bereko mea edo mina.

MINA VIRGEN DEL CARMEN

Herri bereko mea edo mina.

MINALABAKI

Herri bereko belardia.

MINALORDIZ

Herri bereko mea edo mina, erreg. 248.294.168.

MINAMANDEGI

Herri bereko mea edo mina, erreg. 745.465.83.

MINAMUSTAR

Herri bereko mea edo mina, erreg. 247.294.164.

MINAPATXUKA

Herri bereko mea edo mina.

MINTEGIAGA

Herri bereko etxe, belardi eta laborelurra.

MINTEGIALABAKIA

Herri bereko soroa.

MINTEGIBERRIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MINTEGIKOEZIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MINTEGIZAR (MUNTEGIZAR)

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MITXELO

Herri bereko lurtsaila.

MINTXOLOKOETXEAZPIA

Herri bereko soroa, erreg. 42.57.189.

MINTXOLO

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 951.517.230.

MINTXOLO EDO AKEZU

Herri bereko lurtsaila.

MODESTONEA

Herri bereko etxe eta lurtsail, erreg. 153.418.155.

MOKOAZPIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MOKOGARAKOA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MOKOLARENA

Herri bereko baratza, C.HIP. (OGPAR) 6 lib. 14 zenb. 13 or., 1858 urtea.

MONTAZGOLIZARDIKO

Herri bereko zuhaitz-basoa.

MONOKO (MUNOKO?)

Herri bereko lurtsaila.

MOROKALDE ETA JORRABIDE

Herri bereko belardi eta laborelurra.

MOXONEKUA

Herri bereko lurtsaila.

MOXONEA

Herri bereko baserri eta lurtsaila.

MUGA

Herri bereko iradia.

MUGAORIN

Herri bereko lurtsaila.

MUGAA (MUGAGA)

Herri bereko iradia, erreg. 31.57.160.

MUGAA ETA BARATXO

Herri bereko lurtsaila, 1852 urtea. (177)

MUGAITURRIETA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

MUGARRIETA

Herri bereko iradia, erreg. 409.378.125.

MUGAZPIA

Herri bereko iradia, amil. 1 ord. zenb.

MUJIKA

Herri bereko baserria, erreg. 160.226.

MUJIKAKOATARIA

Herri bereko soroa.

MUNIKO

Herri bereko iradia.

MUNIKO EDO MUÑOKO

Herri bereko iradia.

MUNITURRI (MUÑOITURRI)

Herri bereko zuhaitz-basoa.

MUNOATXIKI

Herri bereko belardia.

(177) Mugaa eta *Baratxo* lurtsaila. Nahiz-eta, batzutan, bigarren bokale hori artikulua izan, ala ere, toponimo gehienetan bikoizturak kontsonante baten erorketa isladatzen du. Kasu honetan *Muga* tokizena, Ataun-en *Oñaa Oñaga* den bezala. C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 339 zenb. 363 or., 1852-ko otsailaren 21.

MUNTAGABENTA (?)

Herri bereko lurtsaila.

MUNTEGI

Herri bereko belardi eta laborelurra. (178)

MUNTEGIA EDO MUNTEGIAGA

Eldua aldeko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 209 zenb. 156 or., 1773 urtea.

MUNTEGIAGABERRIA

Eldua aldeko etxea, C.HIP. (OGPAR) 5 lib. 534 zenb. 1850 urtea.

MUNTEGIKOLABAKIA

Herri bereko soroa.

MUNTEGILEKU

Herri bereko zuhaiztia, erreg. 1429.675.204.

MUNTEGIZAR

Herri bereko iradia.

MUNTEGIZARBURUA

Herri bereko iradia.

MUÑABE

Herri bereko belardia.

MUÑAGORRI

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 212 zenb. 174 or., 1846 urtea.

MUNIKO

Herri bereko lurtsaila, amil. 20 ord. zenb.

MUÑIKOENEA

Herri bereko laborelurra.

MUÑOAUNDI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 682.437.60.

MUÑOKO

Herri bereko belardia.

MUÑOTXIKI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1604.831.220.

MUÑOTXIKIBAZTARRA

Herri bereko belardía.

MURGIONDO

Herri bereko etxea.

MUSAIO

Herri bereko belardia, amil. 12 ord. zenb. (179)

(178) *Muntegi* belardi eta laborelurra. Lehen osagaian *mun/muin-* elemendua lat. *funem*, probab-
bletatzat joan behar delarik (Muntegi, bestetan *mintegi* gisa, mUIn-etik). Bere esanahia «lugar de semi-
llas».

(179) *Musaioa* mendi eta belardia. Mendi honen izena Berrobi-n eta hemengo amilaramendue-
tan *Urzuio* eta *Un saio* (!) gisa ere azaltzen da trakesturik; gure hizkuntzari ez dio inolako errespetu-
rik idazkari zenbaitek. Esana dugunez, toponimo batzuk ez ditugu jaso arrazoin horrenatik. Kasu
batzutan galderazko ikurra (?) jartzera mugatu gara:

MUSAIIOBEKOA

Herri bereko gaztainadia, amil. 12 ord. zenb.

MUSAIORBORDA

Herri bereko lurtsaila.

MUSAIOKOBELAZEA

Eldua aldeko soroa.

MUSIKO (?) EDO MADALENEKOBORDA

Herri bereko iradia, erreg. 212.263.132.

MUSKILLATXIKI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 729.437.250.

MUSKIÑA (MUSKILLA?) EDO MUSKILLE

Herri bereko iradia, erreg. 97.161.127.

MUSTAR

Leizaraun aldeko etxea, erreg. 13.68.61, nomenklator 90 ord.

MUSUITURRI

Herri bereko belardia.

MUTEAGAKOBENTA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 9 lib. 43 zenb. 41 or., 1853 urtea.

MUTEGIZAR

Herri bereko iradia.

MUTXITXADI (MUTXITXAI)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1105.574.68. (180)

NAPARRA

Herri bereko luberria, C.HIP. (OGPAR) 1848 urtea. (181)

NAPARRE

Herri bereko lurtsaila.

NAPARREA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 146 zenb. 116 or., 1845 urtea.

NAPARREKO

Herri bereko iradia, amil. 15 ord. zenb.

NAPARREKOITURRIA

Herri bereko lurtsaila.

NAPARREKOURTALAR

Herri bereko lurtsaila.

NAPARRENEA EDO GORRIENEA

Herri bereko etxea, 1726 urtea. (182)

(180) *Mutxitxadi* lurtsaila. Lakoizketak *mutxitxa* «pie de gallo» landare-izena. Azkue-k ere jasozten du izen hau.

(181) *Naparra* lurtsaila. «y once posturas y nueve pies de herial o argomal radicante en el término llamado Naparra jurisdicción así bien de Berastegui, y confinante por Norte con otra heredad de Francisco Altamira Marinsenea (?)» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 528 zenb. 359 or., 1848 urtea).

(182) *Naparrenea* edo *Gorrienea* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 14 zenb. 8 or., 1726-eko uztailaren 29-an Juan Martin Sorregieta-k Anton Asuraga-ri 257 beloi-dukak hipotekan hartzen.

NAPARTXABAL

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

NAPARZABAL

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

NEKASORO

Herri bereko belardia. (183)

NEKASOROKOMALDA

Herri bereko lurtsaila.

NUEVA

Herri bereko mea edo mina.

OBINETA

Herri bereko baserria, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 294 zenb. 135 bis. zenb. 1819 urtea. (184)

OBINETABERRIA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (185)

OBINETAKOETXEBURUA

Herri bereko soroa, erreg. 738.465.35.

OBINETASOROA

Herri bereko laborelurra, amil. 16 ord. zenb.

OBINETATXIKI

Herri bereko baserria, erreg. 23.136.18.

OBINETA (TXIKIA) EDO OBINETATXIPIA EDO PASTERONEA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1778 urtea.

OBINETAZARRA

Herri bereko baserria, erreg. 86 eta 87.161.12 eta 20.

OINBITARTEA (OBINBITARTEA?)

Herri bereko iradia, amil. 17 ord. zenb. (186)

OIZIN

Herri bereko borda eta lurtsaila, erreg. 1.315.648.146.

OKABIO EDO OKOBIO

Herri bereko iradia.

OLAETA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

(183) *Nekasoro* belardia. *Neke-* (AN-b, Bc, BN-s, G, R, fatiga, trabajo, cansancio, lat. *necem-etik*), soro (heredad, campo). *Neke* osagai bezala *nekazari* kasuan. *Neke*, nahiz-eta kontzeptu abstraktua izan, *lana* bezala (*Lansoro*, *Lantoki*, *Landoki*, *Atsedenleku* (Ataun) eman daiteke toponimo-koetan ere.

(184) *Obineta* baserria. *Obi-* (lat. *foveam-etik*, LEEE, BI7 or.), cavidad, fosa adieraziz), *-eta* to-kizko atzizkia. Iturri berdina *Obieta*, *Obiaga* toponimoetan; baita bigarren konposagai gisa hainbes-tetan datorkigun *Azkonobieta* delakoan ere.

(185) *Obinetaberria* etxea. «. y Don Juan de Obineta la casería nombrada Obineta berria cons-truida de nueva planta libre de gravamen y demás otras tierras sembradias de valor de cuarenta mil propias del mismo» (CHIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 221 zenb. 174 or., 1845 urtea).

(186) *Oinbitarte*a iradia, IND. (OGPAR) 6 lib. 591 zenb. 533 or.

OLAETXENEA

Herri bereko etxea.

OLAGA

Herri bereko iradia.

OLAIOGOIKOA

Herri bereko iradia, erreg. 406.388.116.

OLANTXIKIBEKOA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

OLANTXIKIERDIKOA

Herri bereko soroa.

OLANTXIKIGOIKOA

Herri bereko belardia.

OLANTXIPILUZE

Herri bereko soroa. (187)

OLARAIN

Herri bereko belardi eta laborelurra.

OLARIAGA

Herri bereko iradia.

OLARRIAGA (OLARIAGA?)

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 115 zenb. 58 or., 1812 urtea.

OLASO

Herri bereko zuhaitz-basoa. (188)

OLASORO

Herri bereko belardia.

OLAZPEBORDA

Herri bereko borda.

OLAZPEGOIKOA

Eldua aldeko belardi eta sagastia.

OLAZTXIKI

Herri bereko borda eta lurtsaila, erreg. 1314.648.144.

OLDAONAGAÑA (?)

Herri bereko laborelurra.

OLEGI

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

OLIZARRAGA

Herri bereko lurtsaila.

(187) *Olantxipiluze* soroa. *Olan-* (azken sudurkaria, agian, *-aran* baten hondarra izan daiteke, hots, *Olaran* batena), *-txipi* (pequeño), *-luze* (largo). *Txipi*, *txiki-ren* ordeztu, XVIII mendean kasu aunitzetan.

(188) Olaso zuhaitz-basoa. *Ola-* (ferrería, lugar de depósito, etab.), *-so* ugaritasunezko atzizkia *Eraso*, *Itsaso* (lugar de retamas), *Urkiso/Urkijo* toponimoetan ematen dena. *Olejua* Olasoa-tik letorke belarizazioz, *ArtaJO* Artaso-tik (Elgoibar), *UrkiJO* Urkiso-tik gisa. Nahiz-eta *Lizaso* agian *Lizarbaso* baten sinkopa izan (APV, 122 or.) *Olaso* kasuan ez gara makurtzen *Olasoro* gisako irtenbide batera, *-so* delakoaren presentzia, *ugaritasunezko* atzizki gisa (*-zu/za/zo* familiakoa), ukaezina delako.

OLIZARROSINETABASO

Herri bereko lurtsaila.

OLLAZ (OLAZ)

Herri bereko borda.

OLLABORDA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1.173.574.227.

OLLAZKOSAROBEA

Herri bereko zuhaixka-basoa.

OLLAZTXIKI

Herri bereko belardia.

OLLAZTXIKIBEKO

Herri bereko belardia.

OLLOKI, OLLOKIEGI EDO OLLOKIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1770 urtea. (189)

OLLOKIALDAPA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 207.263.80, CHIP. (OGPAR) 7 lib. 43 zenb. 57 or., 1862 urtea.

OLLOKIALDE

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

OLLOKIBEKO

Herri bereko baserria, erreg. 59.149.23.

OLLOKIBURU

Herri bereko belardia, erreg. 57.57.245.

OLLOKIEGI

Herri bereko baserria, erreg. 32.68.151., IND. (OGPAR) 2 lib. 522 zenb. 319 or., 1580 urtea.

OLLOKIEGIGOIKO

Herri bereko baserria, erreg. 198.263.11.

OLLOKISORO

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1857 urtea. (190)

OLLOKIZARRA

Herri bereko laborelurra.

OLLOKO

Olloko aldeko errota, erreg. 43.57.193, nomenklator 90 or., amil 10 ord. zenb.

OLLOKOBELAZEA

Herri bereko belardia.

OLLOKOSORO

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 212 zenb. 174 or., 1846 urtea.

OLLOKOZEARRA

Herri bereko zuhaixka-basoa.

(189) *Olloki*, *Ollokiegi* edo *Ollokia* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 62 zenb. 36 or., 1770-eko otsailaren 6-ean Juan Martin Arrue-k eragiketa zenbait.

(190) *Ollokisoro* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 330 zenb. 239 or., 1824-eko ekainaren 16.

OLONDOTXIKIBEKOA

Herri bereko belardia.

ONDAZILLEGI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1851 urtea. (191)

ORAITURRI

Herri bereko iturri eta zelaia.

OREJANEA EDO OREJAENEA

Herri bereko baserria, erreg. 682.437.33., 1845 urtea. (192)

OREJENEA EDO OREJAENEA EDO ORIZENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 121 zenb. 131 or., 1769 urtea.

ORENZUN

Herri bereko iradia.

ORENZUNGALARRAZU

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ORIN

Herri bereko gaztainadia.

ORMAETXEA

Herri bereko baserria.

ORMAETXEA EDO BENUZERONEA

Herri bereko etxea, erreg. 249.274.172.

OROIZTURRI

Herri bereko belardia.

ORRIGAÑETA (?)

Herri bereko iradi eta hariztia.

OSIN

Herri bereko iradia, erreg. 1239.610.188. (193)

OSINBITARTE

Herri bereko iradia.

OSINETA EDO LEIZARAUN

Herri bereko mendialdea, C.HIP. (OGPAR) 1838 urtea. (194)

OSINETA

Herri bereko baserria, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea, nomenklator 90 or.

(191) *Ondazillegi* lurtsaila, *Ondazilegi-ei* egitateaz beste toki batean luzeago. *Ondazillegi* aunitz, bereziki, XIX mendean gerrate karlisten garaian, C.HIP. (OGPAR) 6 lib. 506 zenb. 45 or., 1851-eko apirilaren 7.

(192) *Orejanea* baserria. «... que la mejora que le hizo su padre en su final testamento de tercio y quinto le corresponde la casa denominada Orejanea con sus pertenecidos radicante en jurisdicción de la mencionada villa de Berastegui que se halla gravada con doscientos sesenta y siete ducados de censos capitales y noventa ducados, una cama y efectos de arreo» (C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 143 zenb. 93 or., 1845 urtea).

(193) *Osin* iradia. *Osin* (c. pozo). Kasuren batean kontsideratzekoa da ere «ortiga» (AN-goiz-lez, G-and-ern-etx-irur-t).

(194) *Osineta* edo *Leizaraun* mendialdea (montazgo), C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 71 zenb. 37 or., 1838-ko abenduaren 5-ean Franzisko Obineta-k Berastegi-ko 37 bizikideei jabetza uzten.

OSINETABURU

Herri bereko lurtsaila, erreg. 5.35.27, 1856 urtea.

OSINETABURUA

Berastegi aldeko soro eta belardia.

OSINGAIN

Herri bereko etxea.

OSINGAÑETA

Herri bereko lurtsaila.

OSIÑETAONDOA

Herri bereko belardia.

OSPINDEGI EDO (AUNDIA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 109 zenb. 126 or., 1768 urtea.

OSPINDEGIA (OZPINDEGIA?)

Herri bereko etxea.

OSTAKA

Herri bereko lurtsaila, —3— (195)

OSTAKA ETA AKABE

Herri bereko soro etabar.

OSTAKAZEARRA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1062.553.225.

OTABITXIKI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1106.574.71.

OTABURU

Herri bereko iradia, erreg. 1086.574.21.

OTARAIN

Herri bereko zuhaitz-baso eta belardia.

OTATXIKI

Herri bereko belardia, erreg. 736.465.29. (196)

OTELANEA

Herri bereko etxea, erreg. 16.83.94.

OTETXIKI (OTATXIKI)

Herri bereko iradia, erreg. 60.149.39.

OTXOZARRAGA

Herri bereko belardia.

OZAZPE (?)

Herri bereko lurtsaila.

(195) *Ostaka* lurtsaila. Seguraski, osagai hauek: *osta-* (osto-tik apofoniaz, *Ostabeltz*, *Ostabe* kasuetan gisa), *-ka* txikidurazko atzizkia *ataka* hitzean bezala (cfr. Origen y desarrollo de la sufijación euskérica, 348-351 or.).

(196) *Otatxiki* belardia. Beheragoko *Otetxiki-ren* aldagaia, konposakeran eman ohi den *apofonia* bokalikoaz (fenomeno fonetiko honetaz ikus gure *Hitz konposatu eta eratorrien morfo-fonetika*, 151-162 or.).

OZPIÑAETA

Herri bereko txaradi eta zuhaiztia, erreg. 367.373.146.

PAGOEDERRA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

PAGOLABAKI

Herri bereko belardia, erreg. 43.46.184.

PAGOTA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 646.435.138.

PAGOTXARRETA

Herri bereko iradia, erreg. 489.553.73.

PAGOTXULO

Herri bereko iradia.

PALAZIOJAUREGI

Herri bereko baserria.

PASTAGINTXONEA EDO IRARAZABAL

Ekialdeko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1847 urtea. (197)

PASTAGINTXONEKOBORDAONDOA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 6 lib. 598 zenb. 540 or., 1851 urtea.

PASTERONEA

Herri bereko baserria, erreg. 23.136.18.

PATERO (PASTERO) (?)

Iparraldeko etxea.

PATBROKOGAZTAÑETA

Herri bereko soroa.

PATXIKOTORRE

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

PATXIKUTORREAZPI

Herri bereko laborelurra.

PATXIKUTORRENEA

Ekialdeko baserria, erreg. 6.57.36.

PATXIKUTORRINEA

Ekialdeko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 1 zenb. 1 or., 1760 urtea.

PATXILLENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 6 zenb. 4 or., 1646 urtea.

PATXILLENEKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 683.437.39.

PATXUKA

Biskotx (Beskoitz) aldeko mea edo mina.

(197) *Pastagintxonea* edo *Irarazabal* etxea. Gure ustetan *Pastagintxonea* ez da ondorengo *Pasteronea* izenaren euskal formula baina, hots, *pastagin-* (-gin atzizkia, *okin*, *ikuzkin* hitzetan bezala) «pastelero» -ren ordaina. «.. dentro de los dos primeros años pagándole en el interim el interés de tres por ciento y para su responsabilidad ha hipotecado la casa nombrada Pastaguinchonea con sus pertenecidos sita en Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 94 zenb. 60 or., 1847 urtea).

PAULONDO

Herri bereko soroa, erreg. 15.118.223.

PEBURU

Herri bereko lurtsail eta baserria.

PEDURO

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 6 zenb. 3 or., 1759 urtea.

PEPA

Ulizar aldeko mea edo mina.

PETRINEA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1792 urtea. (198)

PETRINEKOLABAKIA

Herri bereko lurtsaila.

PETRINESORO

Herri bereko lurtsaila.

PETRUTXE

Eldua aldeko borda.

PISOA

Herri bereko soroa.

PISOAGA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

PISOATXIKI

Herri bereko belardi eta laborelurra.

PLAZAETXEA

Herri bereko etxea.

PLAZALDEKOSOROA

Herri bereko soroa, erreg. 41.83.237.

PLAZANEA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 58 zenb. 32 or., 1810 urtea.

PLAZAOLA

Herri bereko burdinola, nomenklator 90 or., 1700 urtea. (199)

PLAZAOLABURUA

Herri bereko lurtsail eta borda.

PLAZAOLAKOERREKA

Herri bereko erreka, zuhaixka-baso eta malkarra.

PLAZAOLAZUBIETA

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 98 zenb. 49 or., 1811 urtea.

PLAZASORO

Herri bereko lurtsaila.

(198) *Petrinea* lurtsaila. Baliteke lat. *Petri* genitibotik etortzea. Petritegi eta iparraldeko *Betiri* (i anaptiktikaz TR talde anulatuz) *bide* berdinetik. CHIP. (OGPAR) 2 lib. 1007 zenb. 598 or., 1792-ko maiatzaren 8.

(199) *Plazaola* burdinola edo ferrola, IND. (OGPAR) 2 lib. 353 zenb. 210 or., 1700-eko urtarrilaren 15-ean Berastegi-ko herriak Hernani-ko monja-komentuari 4.000 zilar-dukak hipotekan hartzen.

PLAZENEA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1810 urtea. (200)

PLAZENETXIKIA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 15 zenb. 9 or., 1769 urtea.

PLENCIA

Zubiberri aldeko mea edo mina.

POKOPANDEGI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1004.553.104. (201)

POLSILLOGARALEKU

Herri bereko iradia, erreg. 728.437.246.

POLZILLULABAKI (POLSILLOLABAKI)

Herri bereko soroa.

POR SI ACASO

Herri bereko mea edo mina.

PREVISION

Herri bereko mea ido mina.

PRESALDEA

Herri bereko soroa, erreg. 848.493.871.

PROVIDENCIA

Herri bereko mea edo mina.

PUSANTEBURUA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

PUSANTENEA

Iparraldeko etxea.

PUSANTEAZPIA

Herri bereko soroa.

PUTZUTXO

Herri bereko soroa, erreg. 637.418.40.

PUZANGARALEKUA

Herri bereko iradia, erreg. 938.517.188.

REKALDE

Ekialdeko etxea.

REMENTARITEGI

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 181 zenb. 84 or., 1814 urtea.

REMENTERO EDO ERRETORE, SALBERRIDI

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1772 urtea. (202)

(200) *Plazenea* lurtsaila eta soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 58 zenb. 32 or., 1810-eko ekainaren 1.

(201) *Pokopandegi* lurtsaila. Toponimo bera etxeizen gisa Alegi-n. Dударик gabe, gaztelaniazko «poco pan»-etik *izengoiti* gisa.

(202) *Rementero* edo *Erretore*, *Salberridi* etxea. Hemengo izen desberdinak etxearen jabe eta eginkizun ezberdinen islada-. IND. (OGPAR) 1 lib. 6 zenb. 40 or., 1772-ko otsailaren 9-an Juan Martin Irazusta-k eragiketa zenbait.

REMENTEROBERRIA

Herri bereko baserria.

REMENTEROS EDO ERRETORE

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 27 zenb. 176 or., 1775 urtea.

REMENTEROZARRA

Herri bereko baserria.

SABILLA (AUNDIA) (SEVILLA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 53 zenb. 38 or., 1739 urtea.

SAGARBILLA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

SAGARDINEA EDO TXARDINEA

Herri bereko baserria, (203)

SAGARGORITA (SAGARGORRITA?)

Herri bereko belardia.

SAGARRETA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1786 urtea. (204)

SAGASTI

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 8 lib. 524 zenb. 558 or., 1893 urtea.

SAGASTIALDE

Herri bereko belardia.

SAGASTIBERRI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (205)

SAGASTIBERRIKOTARISOROA

Herri bereko lurtsaila.

SAGASTIKOBARRUTIA

Herri bereko belardia.

SAGASTIKOBARRUTIPUSKA

Herri bereko lurtsaila.

SAGASTITXIKI

Herri bereko lurtsaila.

SAGASTIZARRA

Herri bereko soroa.

SAGASTIZARRETA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

SAILLEMEDAR

Herri bereko belardia. (206)

(203) *Sagardinea* edo *Txardinea* baserria. Hemen garbiro azaltzen da *Txardinea* zein izenaren bustidura (palatalización) den. Bigarren izenean, bustiduraz aparte, sinkopa ere bai (*Sagar-/Txar-*). Bustinduratatz ikus LEE 165 or., FHV. 188 or.

(204) *Sagarreta* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 929 zenb. 563 or., 1786-eko azaroaren 23.

(205) *Sagastiberri* baserria. «... y así bien por pagadores en el presupuesto caso los fiadores con hipoteca de sus respectivas fincas, a saber Don Martín José Olacbea con la casería de Sagastiberri» C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 76 zenb. 65 or., 1845 urtea.

(206) *Saillemedar* belardia. Salle- (*sail* hitza -e artikulua, *pieza*, *porción* adieraziz), -*medar* (*es-trecho*).

SAKULO (?)

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 3 zenb. 2 or., 1807 urtea.

SALBADORENEA

Herri bereko belardia.

SALBERREDI

Herri bereko baserria.

SALBERREDINGURUA

Herri bereko lurtsail, zuhaixka-baso eta malkarra.

SALESBURU

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 1789 urtea. (207)

SALIBIETA

Herri bereko soroa, CHIP. (OGPAR) 6 lib. 49 zenb. 44 or., 1858 urtea.

SALOBIETA

Herri bereko iradia. (208)

SANANTON

Herri bereko baseliza.

SANANTONBURUA

Herri bereko lurtsaila.

SANANTONGOLABAKIA

Herri bereko lurtsaila.

SAN IGNACIO

Herri bereko mea edo mina.

SANJOAN

Herri bereko etxea.

SANJOANLABAKI

Herri bereko belardi eta laborelurra.

SANJUAN EDO SANJUANENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 71 zenb. 40 or., 1775 urtea.

SANJUANENEA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 766 zenb. 477 or., 1777 urtea.

SANJUANSORO

Herri bereko laborelur eta soroa, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 64 zenb. 56 or., 1846 urtea.

SANJUANLABAKI

Herri bereko soroa, CHIP. (OGPAR) 6 lib. 598 zenb. 540 or., 1891 urtea.

SANLORENZO

Herri bereko iradia.

SANLORENZOAZPIA

Herri bereko lurtsaila.

(207) *Salesburu* gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 977 zenb. 584 or., 1789-ko irailaren 30.

(208) *Salobietta* iradia. Beste herri batzuetako Salubietta-ren aldagai primitiboa; seguraski osagai hauetatik: *sal-* (*sara-tik* konposakeran, *Salbidea*, *Saletxe* kasuak gisa), *-obi* (fosa, concavidad), lat. *foveam*), *-eta* tokizko atzizkia.

SANLORENZOLARREA

Herri bereko iradia.

SANSEBASTIAN

Herri bereko basiliza.

SANTA FILOMENA

Herri bereko mea edo mina.

SANTULABAKI

Herri bereko belardi eta soroa.

SANTUNEA

Herri bereko etxea.

SANTUSORO

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 1852 urtea. (209)

SANTUTXO

Herri bereko laborelurra.

SAPAL

Herri bereko borda, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 21 zenb. 9 or., 1835 urtea.

SARALEGINEA

Herri bereko baserria.

SARASOLANEA

Herri bereko baserria.

SAROBELZELAIETA

Herri bereko sagastia.

SARTULEKUETA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1807 urtea. (210)

SASKILLENEA

Herri bereko etxea, C.HIP. (OGPAR) 1804 urtea. (211)

SASKILLENEKO (SASKIGILLENEKO)

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

SASKILLENEKOBORDAONDOA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

SEBILLA (AUNDIA) (SEVILLA)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1739 urtea. (212)

SEBILLATXIKI

Herri bereko etxea.

(209) *Santusoro* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 7 lib. 33 zenb. 363 or., 1852-ko otsailaren 21.

(210) *Sartulekueta* lurtsaila. CHIP. (OGPAR) 3 lib. 13 zenb. 18 or., 1807-ko abuztuaren 7.

(211) *Saskillenea* etxea. *Saskille-* (cestero, *-gin/kin* atzizkia), *-(e)ne* etxea adierazten duen deklinatiboa (genitibokoa) CHIP. (OGPAR) 3 lib. 97 zenb. 49 or., 1811-ko otsailaren 20.

(212) *Sevilla* (*aundia*) etxea. *Venezia*, *Babilonia*, *Barzelona* basenizenak bezala, hemen ere *Sevilla* hiriburuaren oihartzuna. Izen nagusi hauetan euskal erro bitxiak bilatzen hastea (etimologizale irudipentsu batzuek gisa) jorraketa alferrik egitea da. Arrazoin soziologiko, gertakizun historiko ala beste motiburengatik hirien izen horiek sarturik daude gure oikonomian han-hemen. IND. (OGPAR) 1 lib. 53 zenb. 38 or., 1739-ko otsailaren 5-ean Pedro Iparragirre-k Tolosa-ko San Franzisko komentuari 136 dukat eta 30 marabedi hipotekan hartzen.

SEDERO

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

SEDEROETXEAZPIA

Herri bereko lurtsaila.

SEDEROKOATARIA

Herri bereko soro eta belardia.

SERORETXE

Herri bereko etxea.

SESINA

Herri bereko soroa.

SIMONEA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

SESMA (?)

Herri bereko soroa.

SIMONEBORDAONDOA

Herri bereko luberria.

SIMONEKOBORDA

Herri bereko belardia.

SIMONENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 49 zenb. 29 or., 1667 urtea.

SIMONLABAKI

Herri bereko belardia.

SOLIBATZARRAIN (ZOLIZARREN)

Herri bereko lurtsaila.

SOPELAKOERREKA (?)

Herri bereko lurtsaila.

SORGIN

Herri bereko belardia.

SORGINZULO

Herri bereko lurtsaila.

SORGIN ETA BURUTZA

Herri bereko lurtsaila.

SORGUN (SORGIN?)

Herri bereko belardia.

SOROAUNDIA

Herri bereko gaztainadia.

SOROLUZE

Herri bereko laborelurra.

SOROLUZE ETA ALDAPA

Herri bereko lurtsaila.

SOROTXABAL

Herri bereko soroa.

SOROTXIKI

Herri bereko lurtsaila.

SOROZARRA

Herri bereko sagastia, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 384 zenb. 173 or., 1781 urtea.

SORRABIDE (?)

Herri bereko belardi eta laborelurra.

SORREGITAKOBARATZEAZPIA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

SORTALEKUA

Herri bereko lurtsaila.

SOZPERRI

Herri bereko belardia. (213)

SUTEGIBELAZEA

Herri bereko belardia.

SUTEGIBERRI

Herri bereko baserria.

SUTEGIZARRA EDO ESTEBANENEA

Herri bereko baserria.

TELLERIA

Herri bereko teileria, nomeklator 90 or.

TELLERIBELAZEA

Herri bereko belardia.

TELLERIKOLABAKIA

Herri bereko lurtsaila.

TELLERIKOSORO

Herri bereko laborelurra.

TELLERIONDO

Herri bereko zelaia.

TELLETXEA

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

TELLETXEAZPIKOSOROA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 5 lib. 183 zenb. 156 or., 1857 urtea.

TINTEA (?)

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

TINTO

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

TOLARETXEA

Herri bereko laborelurra, nomenklator 90 or. (214)

(213) *Sozperri* belardia. Baliteke osagaiak hauek izatea: *zotz-* (palillo, G-and. clase de leña, la más delgada) *-perri* (berri, nuevo, oklusibaren gorketaz afrikariaren ondoren).

(214) *Tolaretxea* laborelurra. *Tolare/tolara* (B, G-iz, lagar, lat. *tor(cu)-laren-etik*), *-etxea* (casa).

TORNITXO (?)

Herri bereko gaztainadia.

TORREA EDO IZAGIRRE

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea.

TORREBIDEGAÑA

Herri bereko belardia.

TORREBIDEGOIKOA

Herri bereko lurtsaila.

TORRELUZEA EDO KARAKASENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1726 urtea. (215)

TORRELUZETXEONDOA

Herri bereko laborelurra.

TORTOA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

TRINGARATA

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 1812 urtea. (216)

TRINTXALEGI

Herri bereko gaztainadi eta belardia. (217)

TRINTXALEKU

Herri bereko laborelurra.

TUNTEA

Herri bereko lurtsaila, (218)

TXABOLA

Herri bereko txabola, erreg. 341.356.221. (219)

TXABOLAZAR

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

TXANKAGAZTAÑEGI

Herri bereko belardia.

TXANKALABAKI

Herri bereko lurtsaila.

TXANKANEA EDO MOKOLARENA

Herri bereko etxea, erreg. 233.328.205, IND. (OGPAR) 1747 urtea. (220)

(215) *Torreluzea* edo Karakasenea etxea. Bigarren izena *Caracas* hiriburuarena ote da? Ataun-en Kalakasenea eta Berastegi-n, gorago, *Kalesa*. Aztertzekoa litzateke izen guztion jatorria. IND. (OGPAR) 1 lib. 14 zenb. 8 or., 1726-eko uztailaren 27-an Juan Martin Sorregieta-k finantz eragiketa (operación financiera) zenbait.

(216) *Tringaruta* gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 117 zenb. 58 or., 1812-ko irailaren 6.

(217) *Trintxalegi* gaztainadi eta belardia. Trintxa- (*trintxotu* AN- hacer prensar mucho una cosa. *Trintxet* AN-b. trinchante), *-Legi* tokizko atzizkia /epentesiaz. Ataun-en *Trintxalekua* 1505 urtean, Berastegi-n ere *Trintxaleku*.

(218) *Tuntea* lurtsaila. Agian, gorago azaltzen den *Juntea* (junta) ote da?

(219) *Txabola*, txabola. *Txabola* hitzaren etimologiaz ikus LEEE, 165 or., agian lat. *caveolam-en* bidetik haserako bustiduraz *capellum txapel* (fr. zaharrean *chabel*), *castellum* fr. *chatel* bezala.

(220) *Txankaneya*, *Txakonenea* edo *Mokolarena* etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 354 zenb. 212 or., 1747-ko ekainaren 27-an Berastegi-ko herriak Hernani-ko monja-komentuari 468 ezkutu hipotekan hartzen.

TXANKALABAKIA

Herri bereko luberría, erreg. 350.373.48.

TXARDINEA

Herri bereko baserri eta lurtsaila, erreg. 35.136.100, nomenklator 89 or.

TXARDINEKOALDEA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

TXARDINEKOGAZTAÑETA

Herri bereko zuhaiztia.

TXARONDOALDAPA

Herri bereko belardi eta soroa.

TXARTIA

Hegoaldeko baserria, nomenklator 89 or.

TXARTIKOBORDAONDOA

Herri bereko lurtsaila.

TXARTIKOBORDASOROA

Herri bereko laborelurra.

TXERTOKI

Herri bereko lurtsaila, erreg. 34.68.160.

TXIKITONEA

Herri bereko etxea, erreg. 56.96.79.

TXIKITONEA EDO GORRANZENA

Herri bereko baserria.

TXINTXALEKU (TRINTXALEKU)

Herri bereko lurtsaila.

TXIRRIOLA (TXIMIOLA?)

Herri bereko lurtsaila, erreg. 619.398.

TXOKOTXIKI

Herri bereko borda, erreg. 1.321.645.158.

TXOMINENEA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (221)

TXOMINLABAKI

Herri bereko soro, belardi eta iradia.

TXORTETA

Herri bereko belardi eta laborelurra.

TXURINEA

Hegoaldeko baserria, erreg. 43.83.244, nomenklator 89 or.

TXURINEKOGAZTAÑADIA

Herri bereko iradia, erreg. 5.96.25.

(221) *Txominenea* etxea. «. con el rédito anual del cinco por ciento hipotecando la casa de Chominenea con sus pertenecidos, radicante en la villa de Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 1 lib. orokorra, 119 zenb. 97 or., 1845 urtea).

TXURIÑEKOGAZTAÑADIA

Herri bereko iradia, erreg. 5.96.29.

TXURITEGIETA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

TXURRIENEA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 97 zenb. 125 or., 1768 urtea.

UARTE

Herri bereko lurtsaila.

UBASENEKOTARIA

Herri bereko lur landugabea.

UBEGI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 456 zenb. 204 or., 1826 urtea.

UGALDE

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 48 zenb. 29 or., 1667 urtea.

UGALDEBORDA

Herri bereko iradia.

UGARANSORO

Herri bereko baratza. (222)

ULAZIA EDO BULAZIA, UNANBIDE, BORDATXURI EDO URETA

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1742 urtea. (223)

ULI

Herri bereko basoa.

ULLEGI (OLEGI?)

Herri bereko belardia.

UNANBIDEBORDATXURI

Herri bereko soroa.

UNZUTEGILEKU

Herri bereko zuhaiztia. (224)

URANDIAGA

Herri bereko lurtsail eta gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 1775 urtea. (225)

URARZAMUSAIO

Herri bereko belardia.

URATAKA

Herri bereko laborelurra. (226)

(222) *Ugaramoro* baratza. *Ugaran-9ur-aran*, AN, B-i-tx, BN-s, G ribera), -soro (heredad, campo).

(223) *Ulazia* edo *Bulazia*. *Unanbide*, *Bordatxuri* edo *Ureta* etxea. Denak etxe bat-beraren deitura desberdinak. Testigutza zaharretakoa 1742-koa. IND. (OGPAR) 1 lib. 51 zenb. 28 or., 1745-eko uztailaren 28-an Juan Martin Garziarena-k Hernani-ko San Agustin komentuari 450 beloi-dukak hipotekan hartzen.

(224) *Unzutegileku* zuhaiztia. Agian, (h)untz- (yedra) errotik asimilapen bokaliko beheerantz-koaz. Gure iritzian *Zurrun*- batetik baino probableago. *Unzue*, *Unzuaga* bide berdietik itxuraz.

(225) *Urandiaga* lurtsail eta gaztainadia, IND. (OGPAR) 1 lib. 291 zenb. 176 or., 1775-eko abenduaren 18.

(226) *Urataka* laborelurra. *Urataka* compuerta, puerta pequeña (*ur-*, *-ataka* puertecita-ka atzizkiaz). *Urate*, berriz, (B-mañ-mond.) puerta del saetín en el molino, compuerta de canal.

URBIO (URLIO?)

Herri bereko lurtsaila.

URBITARTB

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

URDALAR

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra. (227)

URDALEZIN

Herri bereko borda, C.HIP. (OGPAR) 9 lib. 197 zenb. 1845 urtea.

URDANBIDE

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1846 urtea.

URDANETA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

URDAZARRETA

Herri bereko iradia.

URDIÑO

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 68 zenb. 40 or., 1772 urtea

URETA

Herri bereko baserria.

URETASORO

Herri bereko soroa.

URKAA (URK(I)AGA?)

Herri bereko otadi eta iradia.

URKIZUKOGAÑA EDO IPARRAGIRREKOGAÑA

Herri bereko mendialdea.

URKITA (URKIETA)

Herri bereko belardia.

URKIZU

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

URKIZULABAKIA

Herri bereko soroa.

URKOZULUETA

Herri bereko belardia.

URLO

Herri bereko etxea.

URLIO

Herri bereko borda, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 598 zenb. 247 or., 1832 urtea.

URLOETXEAZPIA

Herri bereko soro eta laborelurra.

(227) *Urdalar* zuhaixka-baso eta malkarra. Beherago datorren *Urtalar*, toponimo bera erroari dagokionez, *urde/urda*- (puerco, cerdo), *-lar* (larre, pastizal, dehesal) osagaietatik. Bainan, etor daiteke *Uretalar* batetik *Urtezar* Uretazar-etik gisa.

URLOSORO

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 211 zenb. 94 or., 1844 urtea.

URLOSOROA

Herri bereko laborelurra.

URONDOA

Herri bereko laborelurra.

URRELO (?)

Herri bereko etxea, IND. (OGPAR) 2 lib. 105 zenb. 63 or., 1724 urtea.

URRETASORO

Herri bereko belardia. (228)

URRISTI

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 2 lib. 1.110 zenb. 675 or., 1855 urtea.

URRIZTI

Herri bereko laborelurra (229)

URRIZTIAZPIA

Herri bereko belardia.

URRIZTIMUÑO

Herri bereko belardia. (230)

URSORRIAGA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 4 lib. 330 zenb. 239 or., 1848 urtea.

URTABELAR (URETABELAR?)

Herri bereko belardi eta laborelurra.

URTALAR

Herri bereko lurtsaila.

URTALARBORDA

Herri bereko belardia.

URTEZAR (URETAZAR)

Herri bereko belardia.

URTINOETXEAZPIA

Herri bereko laborelurra.

URTIÑO

Herri bereko baserri eta lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1859 urtea. (231)

URTIÑOSORO

Herri bereko laborelurra.

URTOBASOETA

Herri bereko txaradia, C.HIP. (OGPAR) 1828 urtea. (232)

UR TOKOZUBIETA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1817 urtea. (233)

(228) *Urretasoro* belardia. *Urreta-* (lugar de avellanas) -soro (heredad, campo).

(229) *Urrizti* laborelurra. *Urreizti/Urrizti* (avellaneda, *-di* atzizkiaren ohizko gorketaz).

(230) *Urriztimurio* belardia. *Urrizti-* (avellaneda), *-muño* (colina).

(231) *Urtirio* baserri etalurtsaila. C.HIP. (OGPAR) 6 lib. 37 zenb. 34 or., 1859-kouztailaren 28.

(232) *Urtobasoeta* txaradia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 524 zenb. 223 or., 1828-ko maiatzaren 5.

(233) *Urtokozubieta* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 244 zenb. 114 or., 1817-ko ekainaren 30.

URTOSAGASTI

Herri bereko lurtsaila.

URTOSOROA

Herri bereko soroak, C.HIP. (OGPAR) 1840 urtea.

URTOZUBI

Herri bereko lurtsaila.

URTUETA (URTOETA)

Herri bereko belardia.

URTXABALETA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1821 urtea.

URZABAL

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1852 urtea.

URZURIABORDA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

URZURIAGA EDO URRIZAGA

Herri bereko iradia. (235)

USABALETA (URZABALETA)

Herri bereko belardia. (236)

USABIAGA

Herri bereko belardi eta laborelurra. (237)

USALDEKOBELAZEZA

Herri bereko belardia.

USANDIZAGA

Herri bereko gaztainadia, (238)

USATEGI

Herri bereko gaztainadia.

USTARZA

Herri bereko zuhaitzia.

USTOANEA

Herri bereko etxe eta laborelurra.

UTEGI

Herri bereko belardia.

UZTARRA

Herri bereko zuhaitz-baso eta zuhaixka-basoa.

(235) *Urzuriaga* edo *Urrizaga*. Beherago *Uzurriaga* dardarkariaren ohizko erorketa fonetikoaz. *Ur-* (agua), *-zuri* (blanco). Baliteke hemen *urzuri* delakoa sufreur (agua sulfurosa) gisa erabiltzea, ur horrek hondar zuriak dauzkalako; Bizkaian *udatza-* (urgaitzä) ere deitu ohi zaio. *-Aga* tokizko atzizkia.

(236) *Usabaleta* belardia. *Urzabaleta-ren* aldagaia, dardarkariaren erorketaz eta txistukariaren aldaketaz.

(237) *Usabiaga* belardi eta laborelurra. Usolusa-ren errotik (paloma) *-obi* osagaiaz (lat. *foveam*, cavidad) Cfr. *APV* 161 or.

(238) *Usandizaga* gaztainadia. Agian, *Usan- usso/uso-tik* (paloma) (*APV*, 161or.).

UZURRIAGA (URZURIAGA)

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 1810 urtea. (239)

ZALANDIA (ZELAIANDIA?)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1783 urtea. (240)

ZAMARGIN

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or. (241)

ZAMARGINONDO

Herri bereko soro eta lur landugabea.

ZAMARKIN

Herri bereko baserria, nomenklator 90 or.

ZAMARGINBURU

Herri bereko lurtsaila.

ZAPATARITEGI

Herri bereko baserria.

ZELAIA

Herri bereko soroa.

ZELAIANDIA

Herri bereko lurtsaila, CHIP. (OGPAR) 2 lib. 907 zenb. 547 or., 1783 urtea.

ZELAIAUNDIA

Herri bereko lurtsaila.

ZELAIAUNDIKOSOROTXIKITA

Herri bereko laborelurra.

ZELAIAUNDIKOERLOA

Herri bereko laborelurra.

ZELAIAUNDIKOSOROTXIKIA

Herri bereko soroa, erreg. 18.96.94.

ZELAIEKOSOROA

Herri bereko laborelurra.

ZELAIEKOSOROATXIKIA

Herri bereko laborelurra.

ZELAIGOIENA

Herri bereko laborelurra.

ZELAIKOBORDA

Herri bereko laborelurra.

ZELAIKOSOROA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 27.96.106.

ZELAIKOSOROA EDO ZELAIAUNDIA

Herri bereko soroa.

(239) *Uzurriaga* gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 3 lib. 61 zenb. 34 or., 1810-eko uztailaren 20.

(240) *Zalandia* lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 397 zenb. 177 or., 1783-ko maiatzaren 8.

(241) *Zamargin* etxea, IND. (OGPAR) 1 lib. 7 zenb. 3 or., 1741-eko uztailaren 23. *Zamar-* (AN,-b, BN-s, R, S, pellico, zamarra, etab.) -*gin* atzizkia (*zamargin* B. melenero, operario que hace frontales).

ZELAIKOSOROA ETA BIDEBERRIETA

Herri bereko soroa.

ZELAILUZZEA

Herri bereko soroa.

ZELAINDIA

Herri bereko sagastia, IND. (OGPAR) 1770 urtea.

ZELAITXIKI

Herri bereko soroa, erreg. 1.159.574.198.

ZELAITXIKIA

Herri bereko lurtsaila, erreg. 1.003.553.102.

ZELANDIA

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 369 zenb. 193 or., 1780 urtea.

ZIPILLAN

Herri bereko soroa, C.HIP. (OGPAR) 1846 urtea. (242)

ZIPILLAN EDO LEGARRALDE

Herri bereko iradia.

ZIPILLAN EDO ZUPILLAN

Herri bereko lurtsaila.

ZIPILLANAUNDI

Herri bereko belardia, erreg. 611.398.

ZIPILLANONDOA

Herri bereko iradia.

ZIPILLODI

Herri bereko belardia, erreg. 625.398.199.

ZOKO

Herri bereko laborelurra.

ZOLIZARREN

Herri bereko lurtsaila.

ZUBIARTE

Herri bereko etxea.

ZUBIAURRE

Herri bereko gaztainadia, C.HIP. (OGPAR) 1824 urtea.

ZUBIONDO

Herri bereko etxea.

ZUBIZARRETA

Herri bereko laborelurra.

ZUBIZALETA (ZUBIZABALETA)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1775 urtea. (243)

(242) *Zipillan* lurtsaila. «.. adquirió un herbal sito en el término de Zi pillan jurisdicción común de ambas villas, confinante con el Alechal de la casa de Gaztañondo de Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 374 zenb. 254 or., 1847 urtea).

(243) *Zubizaleta* (Zubizabaleta) lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1 lib. 290 zenb. 175 or., 1775-eko azaroaren 16.

ZUBIZARRETAKOSOROA

Herri bereko soroa.

ZUBIMUZU

Herri bereko lurtsaila.

ZUPILLAN (ZIPILLAN)

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1810 urtea.

ZULOZARRETA

Herri bereko zuhaixka-baso eta malkarra.

ZURIKIN (ZURIKAIN)

Herri bereko baserria, nomenklator 91 or., 1775 urtea. (244)

ZURIKINATARIA

Herri bereko baratza.

ZURIKINBURUA

Herri bereko laborelurra.

ZUTEGIA (SUTEGIA) EDO ESTEBARENA

Herri bereko lurtsaila, C.HIP. (OGPAR) 1845 urtea. (245)

(244) *Zurikain* edo *Zurikin* etxea. *Zurikain*, agian, *Zurikin-gain* baten sinkopa. *Zurikin* izenak (fórmula soila izatekotan) jatorria *txurikin* (AN, F-go) hitzean, «perfolia, hoja que envuelve la espiga del maíz». Ataun-en «txuikiña» esan ohi da. C.GIP. (OGPAR) 1 lib. 275 zenb. 172 or., 1775eko martxoaren 26-ean Juan Ign. Matxinea-k eragiketa zenbait.

Azkenik, amlaramenduan eta erregistroan azaltzen den toponimo oker, trakets ala dudamudazko zenbait jaso nahi dugu. Denak, noski, ez daude aipaturik hemen: *Andikular?*, *Bakain?*, *Kanbikomuñoa?*, *Txintxaleku?*, *Donunoro?*, *Egikolabaka?*, *Esobide?* (*Esolbide?*), *Ezteta?*, *Gorrobiola?*, *Gallizgañ?*, *Indazar?* (sendero viejo), *Inarrola?* *Isasoro?*, *Laskaa?*, *Mationea?*, *Motrekoalde?*, *Olosti?*, *Urtozasti* (*Urtosagasti?*), etab.

(245) *Zutegia* (*Sutegia*) edo *Estebarena* etxea. *Sutegi* (AN-b, B, G, fragua). «... contra casa de Arriaga berria hipotecada por Catalina de Ugalde como principal y la nombrada de Zutegui o Estebarena y San Juan propias respectivamente de los fiadores Juan Martin Obineta y Juan de Ayerdi radicantes en jurisdicción de Berastegui» (C.HIP. (OGPAR) 3 lib. orokorra, 239 zenb. 188 or., 1847 urtea).

Gauza adierazgarri bezala, hau esan nahi dugu, alegia, 1951-eko amilaramenduan 30 ordena-zenbakiarekin Joakin Azpiroz Nazabal-en izenpean (Antxone baserria) 55 tokizen agertzen direla harrigarriro, denak baserri bat-batekoak (nahiz'eta lurtsail zenbait beste baserri batekin mugakide eta partaide izan). Nafarroa-ko Puente La Reina-ko toponimo guztiak 90 inguru direlarik Berastegi-ko baserri bakar batek 50 bat toponimo edukitzdak Euskal Herriko lur menditsuetan toponimiak duen garrantzia argitan ezartzen du. Hona baserri horretako toponimo batzuk: *Etxeatzeko*, *Atarikosoroa*, *Iturriakosoroa*, *Zelaietakosoroa*, *Argisorozelaia*, *Zurikinburua*, *Aranzuno (?)*, *Alluar*, *Bizkarlabakia*, *Bekoainzerga*, *Olloko*, *Ansolliz*, *Llordiz*, *Mintegizar*, *Nardaondoa*, *Igelzagastariadi*, *Sorgun eta Buruza*, *Uli*, *Muskillatxiki*, *Buruza*, *Erdikoerreka*, *Trintxaleku*, *Urteñosoroa*, *Soroaundia*, *Gorostondo*, *Pisoatxiki*, *Otarain*, *Atuluts* (toponimo hau okerki *Tratulus* gisa), *Arrozenelabakia*, *Azpiri-iturrikobelazea* (*Aniturriko*- behar luke), *Alkorteta*, *Etxeondoa*, *Iturrialdea*, *Bordatxuriondoa*, *Sananton-golabakia*, *Usabaleta*, *Artaleku*, *Zipillau* (*Zipillan*), *Donmartiñenea*, *Legarralde*, *Alkorta*, *Simonealdea*, *Suiñola (?)*, *Ollokisoro*, *Urrizti*, *Bordaran-Bianketa* (*Bidaraun-Bilangeta* behar luke), *Telletxeburua*, *Eubategizarra* (*Erlategizarra*). Gezurra badirudi ere, tokizen guztiok baserri bat-berekoak dira. Ez da, noski, kasu bakarra. Beasain-en ere 70 tokizen baino gehiagoko baserria topatu dugu. Izen guztiok jasotzea euskarari «justizia» egiteada. Inguruko herriek (Gaztela-k, Aragoa-k), normalki, ez dezakete eskain halako aberastasun eta nabardurarik toponimian.